昭和七年一月十二日第三種郵便物認可（毎月一回一日發行）

エスペラント

LA REVUO ORIENTA

十二月號

Jaro 20 N-ro 12

Decembro 1939

財團法人 日本エスペラント學會發行圖書

内外發行エスペラント圖書のくはしい目錄は往復はがきでお申込み次第お送りします

學習書・教科書・辭典

書名	内容	定價	送料（圓）
エスペラント捷徑	多少外國語の素養ある人のため最良の獨習書	0.50	6
エスペラント講座	外國語を全然知らぬ人にABCから教へる講座	0.50	6
エスペラント案内	エスペラントとは何かから始め文法全般まで	0.30	3
新撰エス和辭典	語數豐富，譯語正確 携帶至便 上 0.80 6 並	0.60	6
新撰和エス辭典	見出語數6萬，出典明示，附錄豐富，印刷鮮明	2.50	6

書名	定價	送料	書名	定價	送料
點字エスペラント文法と小辭典	1.00	6	エスペラントの鍵	0.05	3
エスペラント初等讀本	0.30	3	エスペラント講習用書	0.30	3
エスペラント中等讀本	0.30	3	エスペラント短期講習用書	0.20	3
エスペラント童話讀本	0.20	3	イソップ物語 深切明快・脚註付	0.25	3

書名	内容	定價	送料
ザメンホフ讀本	ザ著作拔萃 I 飜譯篇，II 原作篇，III. ザメンホフ論	各 0.20 合巻 0.50	6
エスペラント醫學文範	醫學論文の好模範，醫學生の講習會用に最好適	0.40	3
エスペラント文例集	重要單語 720 造語例文例 0.80 6 函入カード版	1.50	14
新撰エスペラント手紙の書方	例文豐富，書翰百科辭典の觀，370 頁	1.20	10
エスペラント日記の書方	365日 1日1例文，社會萬般の記錄，譯註付	1.20	9
エスペラント發音研究	エスペラント發音上の疑問の點は何でもわかる	0.30	3
リングヴァイ・レスポンドイ	ザメンホフの質疑應答集，學習者必備の書	.50	6

エスペラント文庫

ザメンホフの生涯 0.40 6　國際通信の常識 0.50 3　エスペラントの會話 0.40 3

エスペラント文藝讀本

書名	内容	定價	送料	書名	内容	定價	送料
スラヴ篇	ツルゲネフ，チェホフ	0.25	3	フランス篇	ドーデ，ユーゴー等	0.25	3
沙翁悲劇篇	ハムレット他 3	0.30	3	北歐篇	付「アンデルセンとZ」	0.30	3

對譯詳註書

書名	内容	定價	送料	書名	内容	定價	送料
マテオ・ファルコネ	メリメ作	0.30	3	代理通譯	ベルナール作	0.30	3
ハイネ詩集	珠玉の詩 40 篇	0.30	3	魔法使	ザイデル爐邊物語から	0.30	3
レイモント	篇集 2 篇	0.30	3	エスペラント童話集		0.70	3

愛あるところ神あり　トルストイ作。附「エス語研究書解題」。282頁　1.50　9

エスペラント書き文獻

日本書紀　I 神代記・神武天皇紀 II 綏靖天皇紀——應神天皇紀 III 仁德天皇紀——宣化天皇紀 IV 欽明天皇紀——皇極天皇紀 I, II, III 各 1.20 9　IV 1.80 10

書名	著者等	定價	送料	書名	著者等	定價	送料
惜しみなく愛は奪ふ	有島武郎著	0.75	6	ヴェルダ・カルト	石原榮三郎作	1.0	6
中村博士遺稿集	原作 翻譯	0.70	6	海神丸	野上彌生子作	0.40	3
東洋の俠血兒	長谷川伸作	0.45	6	倫敦塔	夏目漱石作	0.15	3
霧の中	山本有三作ラジオ劇	0.15	3	日本民族の起源		0.10	3
佛說阿彌陀經		0.15	3	日本小史	野村佐一郎著	0.20	3
大學中庸	特 0.75 6 並	0.60	9	孝經		0.30	3

歐羅巴親類廻り　上 0.95 1　並 0.85 10　國語擁護を論じて國際語に及ぶ　0.20 3

本鄉元町1丁目・振替東京11325番

エスペラント
LA REVUO ORIENTA
• Decembro 1939 •

表紙: El la japana arkitekturo — Komunuma halo de Tokio
扉: 三宅史平・ザメンホフ祭をまえにして
Ŝ. Mijake: Ĉu forgesi Zamenhof-on?

LA ENHAVO

エスペラント

十二月號

ザメンホフ祭をまえにして

徳の高い帝王があらわれて世のなかが非常によく治つていたとき，天下の民は，腹を鼓ち，壤を撃つて，その平和を祝い，「世のなかが，このように穏かであり，食物も豐かにあるからには，われわれに帝王は不必要である」と歌つたとゆう。

最近，あたらしくエスペラントを學びはじめるひとびとのなかには，それの創案者の名まえを知らぬものがある。また學會の會員の數が，日本のエスペラント普及狀態の，あきらかなバロメーターであることは，すでに過去のこととなつた。

これは，エスペラント運動が，たしかに，それの發展の，ある段階に達したことを物語るものである。

かくて，エスペランティストがザメンホフを忘れ，日本にエスペラント學會が必要でなくなる時が來るならば，それは，エスペラント運動が，その目的を遂げたときであつて，われわれは，その日が1日も早く來ることを望むものである。

このごろ，往々にして「ザメンホフを忘れよ」とゆう聲を聞くことがある。これが「鼓腹撃壤」のひとびとのあいだから聞えて來るならば，はなはだ結構なことである。だが，はたして，今日のエスペラント普及のありさまは，その段階にまで行きついているであろうか。まことに殘念ながら，わたくしは，「しかり」といい得ない。

「ザメンホフを忘れよ」とゆう聲のよつて來るところを，だから，われわれは，そのほかに求めなければならない。この動機を，ポーランドの詩人 Leo Belmont は，"Ora Libro" のなかに，逆說をもつていいあらわしている。

「ザメンホフは天才であつたが，おうきな誤りを犯している……それを，かれは，生れるに先つて犯している……それは，かれが，ヘブライ人の家に生れたことである……かくて，ヘブライ人に對するあらゆる非難が，かれのなかまのうえに落ちかかつて來た……」。

われわれ日本のエスペランティストはさいわいにして，人種的偏見をもたない民族のなかに生れあわせて來た。さらにわれわれの聰明な民族は，エペスラントを，つぎのように理解することができる。

ザメンホフがエスペラントを創案した動機がなにであるにしろ——われわれはひとつの高い精神と見るのであるが——それは，發明以前のものであり，すでに創案されたエスペラントは，汽車，汽船とおなじように，それ自身には精神のない交通機關のひとつにすぎない。したがつて，エスペラントは，これを巧みに用いる社會に利益をもたらし，これを用いぬ社會は相對的に損をするであろうと。

だから，われわれ，日本のエスペランティストは，ザメンホフの名を，はばかりなく讃えてよい——1 人の天才的發明家として。また，その發明のゆえに，それの動機となつた，かれの精神にふかい敬意を忘れまい。同時に，エスペラント學會を一層もりたてなければならない——われわれの子孫が，ほんとうに鼓腹撃壤して，エスペラントの創案者を忘れ，エスペラント學會の存在を必要としなくなる日を1日もはやく來させるために！

三宅史平

HINO-ASIHEI

Suĉinfano sur la Batalkampo

—El "La Tero kaj Soldatoj"—

Ni domaĝe perdis unuagradan soldaton Tanimura en tiu ĉi kava loko. Li estis pafita en la momento, kiam li levis sin de la tero por iri kiel heroldo interkomunikiĝi kun la antaŭgvardio. Ĝis kiam li ricevis la ordonon, li laŭte babiladis kaj ridadis kun kaporalo Kobayasi manĝante fabojn. Mi estis tuj proksime de li, kiam li estis pafita. Soldato stranta apude tuj ĉirkaŭprenis lin glite falantan, demetis liajn ekipaĵojn, debutonumis la uniformon, kaj nudigis la bruston. Flegsoldato Yano fluge venis vadante riverbraketon.

La kuglo trafis lin ĉe la malsupra ventro. Li suferis, kriegante: "Ho, varmege, varmege!" Kaj kiam oni ektuŝis lian korpon, li laŭte kriis: "Ne surmetu tiel pezan objekton sur min!" Yano ŝtopis la vundon per gazo kaj gluplastro, kaj diris al ni, ke la vundo estas blinda, prizorgu lin ĝis li revenos kun militkuracisto, ne donu akvon, kaj li forkuris returnen trans la riverbraketo.

"Ho, Diablo!" kriis la kompatindulo, "Peze, peze! Estas letero kaj portreto en la poŝo. Mi petas al vi teni ilin." Li tiam kriis, "Lia Imperiestra Majesto vivu!" kaj lia kapo falis sur sian bruston kvazaŭ kapjesi. Sed tuj poste li larĝe malfermis la okulojn kaj demandis klare, kie estas la rotestro. La oficiro alvenis kaj forte prenis lian manon. Kugloj senĉese pasis super niaj kapoj. Tanimura turnis sin al la rotestro kaj diris: "Mi bedaŭras, sinjoro rotestro,—mi petas vin, ke... Vivu Lia Imperiestra Majesto." Vigligante sin li penegis ekstari per la tuta forto, sed vane. "Via vundo ne estas grava. Streĉu vin", lin kuraĝigis la oficiro skuante lian manon.

La vundito penis aperigi rideton sur siaj lipoj, sed mi rimarkis, ke lia vizaĝo malbele tordiĝis kaj la okuloj pleniĝis per larmoj.

Tiam Yano revenis akompanante militkuraciston. Oni alportis brankardon. Kaporalo Edamatu, estro de la anaro de Tanimura, ne estis tie; iom antaŭe li ekiris rekognoski la malamikan fronton kaj vojon.

Oni metis Tanimura sur la brankardon, kiun helpe portis ankaŭ supera soldato Nakagawa kaj unuagrada soldato Kai, kaj ĉe la signalo, "ekkuru!", ili ensaltis sub la kuglojn. Oni neniel povas atingi la malantaŭan bandaĝejon ne malŝirmante sin kontraŭ la malamikaj kugloj; ni fikse rigardis ilin. Grupo

da soldatoj portantaj la brankardon, kiel unu tragika besto, kuregis for sub la kugloj, malproksimiĝis kaj malaperis el nia vido.

Post ĉirkaŭ unu horo la soldatoj, kiuj iris al la bandaĝejo, revenis kaj informis kun malgajaj mienoj, ke a batalkamarado baldaŭ mortis, kiam ili atingis la bandaĝejon.

La pafbruoj ne ĉesis dum longa tempo kaj la kugloj tiel abunde flugis super ni, ke ni ne povis levi eĉ la kapon el la digo.

Aeroplanoj rondflugis kaj komencis bombardi la antaŭan arbaron. Ni atendis malamikajn aeroplanojn, sed ni ne vidis eĉ unu. En la ve periĝo la malamiko iom malstreĉis sian pafadon.

Ni ekvidis 15-6 soldatojn malvigle alproksimiĝantaj de la direkto de la ponto sur la vojo laŭ la kava loko, en kiu ni kuŝis. Ili faris strangan irantaron; la unua iris japana oficiro, meze 12-3 ĉinaj soldatoj ĉiu kun la pafilo renverse sur la ŝultro, eskortitaj de antaŭe kaj malantaŭe de japanaj soldatoj. Antaŭ ĉio ni rimarkis, ke la ĉinaj soldatoj estas tre junaj kaj maldikaj. Ili preterpasis nin kaj forrapidis. Iu diris, ke la oficiro estas subleŭtenanto Maruyama.

Iom poste ni aŭdis, ke subleŭtenanto Maruyama atakis ĉinan toĉkon,* pereigis malamikajn soldatojn per mangrenadoj kaj prenis 14 militkaptitojn, sed li korŝire ploris perdinte unu el siaj subuloj.

Ni tute enuis en la kava loko, ni pasigis la tempon, aŭ dormante, aŭ manĝante batatojn, aŭ distrante nin per sensenca babilado.

Oni diris, ke la batalhaltiga trumpetado en la lasta nokto estis signalita de la Kobayasi-trupo, por eviti ke ĝiaj gardsoldatoj kaj rekognoskantoj pafus inter si.

La konstruado de ponto, malgraŭ penego de la kuraĝaj pioniroj, naskis nur pli da viktimoj kaj ŝajnis tute ne progresi pro tio, ke la punkto kuŝas sur la rekta linio de la pafado el malamika toĉko.

Komenciĝis vesperiĝi. Sub la ordono, ke ni ĉi tie bivaku, la soldatoj komencis fosi en la kava loko foson per ŝoveliloj. Kiam la suno subiris, subite nin atakis malvarmo. Kiam fariĝis mallume, ekbrilis duonluno. Ni kaŭris en la foso kiel talpoj. Longa tempo jam forpasis, kiam ni ricevis ordonon tiri nin malantaŭen, ni iris al malantaŭa vilaĝo.

La domoj estis jam okupitaj de la soldatoj de alia trupo kaj por ni, mal-

---

* **toĉko** ruslingve Точка (punkto), unuo de betonaj turoj duone subteraj, kun kanono aŭ maŝinpafiloj, punkte metitaj sur defenda linio.

fruaj gastoj ne restis loĝejo. Oni decidis, ke ni bivaku sur pajloj sternitaj inter la domoj.

Ni vidis rizherbojn amasigitaj en kelkajn montetojn da stakoj. Ili devas estis antaŭ nelonge rikoltitaj, ĉar ili ankoraŭ havas spikojn. Ni apogis nin al la monto de rizherboj kaj kovris per la rizherboj kun spikoj la tutan korpon krom la kapo. Tio provizis al ni mirinde agrablan kaj varman liton.

Sed nia restado estis tre mallonga. Apenaŭ pasis kelkaj minutoj de nia enlitiĝo, kiam al ni venis ordono, ke la unua pelotono ekiru. Ni kun kora bedaŭro forlasis la liton.

La pelotonestro iras la unua atentplene. La luno brilas kaj la nuboj kuras rapide. Mallumiĝas kiam la nuboj flugas antaŭ la luno, kaj tiam ni antaŭen marŝas kiel eble plej rapide, kaj falas teren kiam la luno reaperas.

Sed la malamiko ŝajnis rimarkinta nian moviĝon kaj komencis surŝuti nin per la kugloj. Klariĝis ilia pozicio. Ruĝaj flamoj ekflagras en la direkto de la antaŭa arbaro. Ni teren falis. La kugloj pasas super niaj kapoj. Devas ekzisti toĉko tie, kie la flamoj ekflagras.

Trupestro Arakawa restas en la toĉko, kiun okupis subleŭtenanto Maruyama, kaj ni nun iras por gardi lin.

Terenfalante kelkafoje, kiam la luno eklumis, kaj antaŭenirante, kiam ĝi kovriĝis de nuboj, ni atingis la toĉkon, kiu estis tuj dekstre de la ŝtonponto, kiun ni apenaŭ transiris. La toĉko aspektis kiel granda nigra manĵu-kuko.* Ni eniris en tranĉeon fositan ĉirkaŭ ĝi. Ĉi tio estas nia dormoĉambro hodiaŭ. La linio estas la plej antaŭa.

Kiam ni sidiĝis en la tranĉeo aŭdiĝis ĥora ĉirpado de insektoj. Estas terure solece. Ĉio estas pala kvazaŭ nebuligita. Malantaŭ la toĉko estas riverbraketo, iom fore en la maldekstro estas la ĉefvojo, kiu aspektas ĉe la luna lumo kiel blanka rivero. Mi ordonis al miaj subuloj gardi plej atenteme. En la tranĉeo estis tiel malvarme, ke la frosto penetris ĝis la ostoj de la gluteo.

Estis en la profunda nokto, kiam mi dormetanta estis vekita de supera soldato Tonari, kiu estis gardstaranta ekstere. Skuante min li flustris al mi: "Kaporalo, alproksimiĝas suspektindaj uloj."

Mi rigardis kien li montris kaj ekvidis kelkajn nigrajn figurojn senorde alproksimiĝantaj nin laŭ la vojo simila al rivero. Ili devas esti rekognosk-

---

* **manĵu-kuko** japane *manĵuu*, vaporumita kuko el faruno kun fabopasto, kun la formo de duonbulo.

antoj de la malamiko, mi pensis. Mi tamen devas certigi min kaj decidis atendi ĝis ili venos pli proksimen por ke ni povu kapti ilin. Sed subite eksplodis teruraj sonoj de maŝinpafilo kaj alflugis kugloj. Ili pasis super niaj kapoj kaj kvazaŭ frapegi trafis la remparon de la tranĉeo.

" Gardu vin " ni kriis suprizite kaj retiris la kapon en la tranĉeon. Ni tute ne povis certigi, de kie oni pafis, sed la pafado ĉesis kaj ni singardeme levis la kapon por rigardi ĉirkaŭen. La nigraj figuroj, kiujn ni vidis antaŭ momento, jam malaperis kaj vidiĝas nur la riversimila blanka vojo. Stranga maltrankvileco ekkaptis min kaj mi diris al miaj subuloj atenti ĉirkaŭon. Tute subite venis al niaj oreloj sono simila al fluto, kiu fariĝis iom post iom pli laŭta.

Ni streĉis la orelojn kaj ekaŭdis ankaŭ ĝemadon, kiu ŝajnis venanta trans la vojo. Mi ordonis al supera soldato Sirahasi iri por rekognoski. Li baldaŭ revenis kun raporto, ke tie kuŝas terkulturistoj mortaj. Laŭ li, la figuroj, kiujn ni vidis sur la vojo, estis terkulturistoj intencantaj elŝteliĝi el la batalejo profitante la noktan mallumon. Ili estis rimarkitaj de la malamiko, kiu tuj ekpafis per maŝinpafilo el la toĉko. Maljunulo mortis tuj, mezaĝa virino falis tie morte vundita, ĉe la vojflanko estas forĵetita suĉinfano.

La plorkrio de la infano fariĝis pli kaj pli laŭta kaj ne ĉesis tra la tuta nokto, aŭ laŭtiĝante aŭ mallaŭtiĝante aŭ interrompiĝante.

La malĝoja vekrio de la infaneto disgratis niajn nervojn kaj ni ĉiuj estis malgajaj. Plie al la plorado miksiĝis la ĉirpado de insektoj en la herbejo. La plorkrio, des pli kun la ĉirpado de la insektoj, igis nin vole nevole nostalgiaj. Ni fariĝis tiel sensave nervozaj, ke por forskui tian senton iu soldato komencis pafi blinde en la direkton de la malamiko, blasfemante, " Ho, diablo. Ho, diablo."

Mi eliris la tranĉeon kaj alrampas al la vojo, kie mi trovis litaĵojn kunligitajn per ŝnureto kaj korbon kun iom da mebloj. Mi rampis sur la tero orientate de la ploro.

Kiam mi alproksimiĝis, mi ekvidis klare en la lunlumo la mortantan virinon, kiu etendis siajn brakojn tien kie krias ŝia infano, murmurante kvazaŭ ŝi kantus, kaj penante karesi ĝin. Eksterordinara emocio ekfrapis min, kvazaŭ elektrobato. Mi sentis ion intense min sufokanta.

La maŝinpafilo subite ekpafis ree kaj kugloj preterflugis min. Unu el ili trafis la virinon, al mi ŝajnis. Mi ne estas certa, ĉu la malamiko trovin min, aŭ blinde pafas celante iun saman lokon, ĉiukaze mi returnis min al la tranĉeo kiel eble rapide. " Sinjoro kaporalo, estas tre danĝere eliri ", iu admonis min.

Kalkuleraro

Kriminala novelo

de Werner Mischler

Lacigite Pat O'Connor faligas sian pezan korpon en la molajn kusenojn de la kupeo. Li estas sola, neniu lin malhelpas en liaj pensoj. Per la poŝtuko li viŝas la ŝviton for de sia frunto. Estis malagrablega pelĉaso, la afero kun Dick Talkott. Se nur la trajno jam ekmoviĝus! Kiel malicaj koboldoj kaŭras la minutoj senmove en la kupeo kaj ŝajnas lin algrimaci. Maltuj O'Connor vidas la stacidomon de Saint James pretergliti.

Ha... Tio estis farita. Majstre li estis farinta la aferon. Neniu kalkuleraro okazis al li. Se oni ankaŭ dekfoje pensus je li, pro la iama afero kun Dick Talkott, lia alibio lin protektos. Estis tro bone elpensite, kvazaŭ per la krajono en la mano. En Helena li estis enirinta la Sud-ekspreson, kiu veturis ĝis Saint James, por tie ĝuste ankoraŭ atingi la Pacifik-ekspreson al Frisco. Ĝuste ankoraŭ; Pat O'connor larĝe ridis. Ĉi tiu trajno veturis preskaŭ rekte al Saint James, nur en Hartford ĝi faris grandan kurbvojon, por kunpreni la vojaĝantojn el la multaj kolonioj al la Pacifik-ekspreso. De ĉi tiu malgranda stacio mallarĝrela, malmulte uzata branĉlinio kondukis rekte al Saint James, kvazaŭ desegnita per la liniilo. Ĝi alvenis duonhoron pli frue ol la Sud-ekspreso. Kaj je tio O'connor estis farinta sian kalkulon.

La plorkrio de la suĉinfano obsedas min, kaj kiam la pafado ĉesiĝis, mi denove elrampis el la tranĉeo, kvazaŭ mi estus tirita de ia povo nevidebla, mi havis pozon pli malaltan ol antaŭe kaj alrampis tien sur la ventro.

La mortanta virino ŝajnis tute ne rimarkinta min, kaj la infano, kiu antaŭ minutoj estis forlasita ĉe la vojflanko, estis ĉirkaŭprenata en ŝiaj brakoj. Ŝi devas esti tirinta al si la infaneton per la lasta tuta forto. Ŝi ankoraŭ murmure lulas la infaneton, sed la voĉo fariĝis mallaŭtega kaj la brakoj videble tre malfortaj. Mi disligis la litaĵojn, kaj ĉirkaŭvolvis per unu el ili la infaneton preskaŭ nudigitan kaj per la alia mi kovris la patrinon.

Sendube ŝi ankoraŭ nenion rimarkis kaj dum mi kovris ŝin kaj la infanon ŝia voĉo iom post iom fariĝis malforta.

Mi revenis al la tranĉeo, sed mi ne povis eĉ dormeti ĝis la mateno, ĉar la plorkrio alkroĉiĝis miajn orelojn. Ankaŭ la soldatoj ĉiuj estis same.

Trad. de MORIYAMA-*Minoru*

En Helena li aĉetis sidlokbileton al Saint James. Sur ĉi tiu estis precize presite, kiam li forveturis de tie, sur kiu sidloko li estis sidinta, do la sidlokbileto estis alibio, kian oni ne povis pli bone havi. Sur ĝi kompreneble ne estis presite, ke Pat en Hartford estis elirinta kaj ĝuste ankoraŭ povinta eniri la lastan vagonon de la branĉlinio. Dume lia sidloko ĉe la fenestro de lia kupeo en la Sud-ekspreso estis orfa, li veturis en la ŝanceliĝa, de farmistoj multuzata trajno de la branĉo al Saint James, kie li eliris en antaŭurba stacio. Duonhora antaŭesto. Sufiĉa tempo, por kvitigi la malnovan konton kun Dick Talkott. Ĉu li estis morta?

Ha...tio estis farita. En lia brustpoŝo kraketis sufiĉa bankbiletoj, por konstrui al si en fora lando novan vivon. Novan vivon ĉe la flanko de la ĉarma, blonda, ĉasta Jane. La tereno en la Ŝtatoj nun tamen estis por li tro danĝera, nun des pli, ĉar li estis aranĝinta la aferon kun Dick Talkott. Plej urĝa tempo, por fugo.

Ĉio estis preparita. Kun feliĉa rideto li pensis je sia dolĉa Jane, kiu lin atendos en la stacidomo en Frisco. La ŝipbiletoj estis aĉetitaj, la granda pakaĵaro jam sur la ŝipo. Kun tute agrablaj pensoj Pat O'Connor povis ekdormi, ja ankaŭ tion li kapablis.

Pro la bruado de la trajno, kiu veturis sur la relŝanĝiloj, li vekiĝis. Poste li faris rigardon al la horloĝo. Post kvin minutoj lia ĉarma Jane kun ĝoja ekkrio sin ĵetos en liajn brakojn. Poste rapide al la ŝipo. Kiam la serĉesploroj komenciĝos, li jam balancos meze sur la oceano. La trajno tondre alvenis en la halo.

Vane la rigardoj de O'Connor serĉis Jane. Ne, tio estus malagrable, ke ili ne renkontis unu la alian, kiam la ŝipo levos la ankrojn post kvardek minutoj. Kio okazis? Li kunpremis la dentojn. Malbenite. Li estas decida, veturi sola, tro danĝera estas la tereno de Frisco kaj ĉie por li. Li ĵetis sian malgracian korpon malbeninte en aŭtomobilon. La bruado en la strato ekŝiras je liaj nervoj, ĉe ĉiu stratkruciĝo vidante la stoikan trafikreguligan policiston li preskaŭ suferis furiozatakon. Fine la aŭto haltis ĉe la moleo. Alten suprenstaras la antaŭa parto de la japana vaporŝipo en la aeron. La falŝtuparo estas plena de hastantaj homoj, liaj okuloj streĉe serĉas Jane, homoj senhalte venas en lian rigardproksimon. Li estas meze de fluo de premantaj homoj. Subite li ekvidas sian dolĉan, ĉarman Jane.

"Jane", li vokas liberigite kaj rigardas en paron de senesperaj okuloj, kiuj lin fikse rigardas, kvazaŭ li estas fantomo.

"Jane" li ankoraŭfoje krias kaj volas alproksimiĝi al ŝi. Nun li vidas,

kial ŝi ne respondas, sed jam estas tro malfrue por li. Du viroj forlasas ŝin kaj venas al li.

"Arestita pro murdo de Dick Talkott", diras la pli maljuna el ili.

"Ridinde", diras O'Connor, iomete raŭka, "mi ne estas la murdinto."

"Nur vi", diras la inspektoro. "Vi ja havis nereguligitan konton kun Dick, se mi ne eraras. Cetere la komisaro deziras kun vi paroli."

Antaŭ la maljuna, gajema sinjoro, O'Connor estas aroga.

"Kiel", li krias, "je la oka ĉi tiu Dick estis murdigita, je la oka? Ha, ha, ha." La ridado ne sonis tre malfalsa. "Ĉu vi scias, kie mi estis en ĉi tiu tempo, sinjoro?"

"En Saint James, mi taksas," diris trankvile la komisaro.

"False, tute false", venkocerte kriis O'Connor, "je ĉi tiu tempo mi sidis en la Sud-ekspreso, kiu veturis de Helena al Saint James!"

"Ĉu vi tion povas pruvi?"

"Kompreneble..." O'Connor montris sian sidlokbileton al la oficisto. Ĉi tiu legis surprizite la bileton kaj metis ĝin antaŭ si sur la tablon.

"Jes, ĉi tiu trajno havas ĝuste korespondon en Saint James." La oficisto estis hezita. "Do vi fakte ne povis esti tie! Ĉu vi povas doni garantiaĵon?"

"Certe," diris O'Connor kaj metis faskon de bankbiletoj sur la tablon. Io jubilis en sia animo. Kie Jane povis nun esti?...La pli juna el la oficistoj estis enirinta kaj diras ion en la orelon de la komisaro. Ĉi tiu ekrigardas.

"Vi havis malbonŝancon, O'Connor", li diras tute trankvile kaj donas signon al la oficisto. "Eble tio estis kalkuleraro. Ruze aranĝite. Sed bedaŭre la Sud-ekspreso mallonge post Hartford elreliĝis. Do vi ne venis per ĝi al Saint James."

O'Connor sentis la malvarmegajn mankatenojn sur siaj artikoj. Finiĝis lia revo ĉe la flanko de la ĉarma Jane, finiĝis lia revo pri la nova vivo kaj la ĝisnuna.

Trad. de Hugo STEINER

Diskreta

La servistino Minna estas ruza. Ŝi purigas la fenestrojn, sed nur interne. La dommastrino venas kaj mallaŭdas: "Vi certe estas tro maldiligenta, por purigi la vitrojn ankaŭ de ekstere?"

"Sed ne, sinjorina moŝto!"

La dommastrino demandas: "Kial vi do nur purigis la internan flankon?"

Minna klarigas: "Por ke ni povu elrigardi, sed ne la aliaj enen!"

Trad. Hugo Steiner

Al Niaj Usonaj Samideanoj !

Ne malmultaj el vi certe ricevis la belajn gvidfoliojn de la nova ŝtato Manĉoŭkŭo, eldonitajn de Sudmanĉuria Fervoja Kompanio. Sed eble neniu scias pri iliaj aŭtoroj, ĝuste same kiel oni ĝenerale scias nenion pri la verkintoj de la multaj aliaj turismaj prospektoj. Sed kiam ni konsideras ne malgrandan kontribuon de tiaj modestaj laboroj al nia movado, ni sentas nin ŝuldantaj dankon al tiuj nekonataj laborantoj.

S-ro Taro Kakei, kiun ni nun ĝojas prezenti al vi, estas unu el tiuj anonimaj aŭtoroj de gvidilo. El la tri gvidiloj de la kompanio, nome "Gvidfolio por vojaĝantoj en Manĉoŭkŭo", "Ek al Manĉoŭkŭo", kaj "Kiam alvenas, tiam ekveturas !", li redaktis la unuan, sed lia ĉefa merito ne kuŝas en tio, ke li redaktis unu gvidilon, sed en tio, ke li instigis la estraron de la kompanio eldoni prospektojn en Esperanto. Krome ni devas kalkuli, ke tio estas por la unua fojo en nia lando, eble, en la tuta Azio, ke granda kompanio eldonis sian prospekton kun esperanta teksto, kaj des pli, se ni konsideras, ke la citita fervoja kompanio estas la plej granda entrepreno en Japanujo.

S-ro Kakei estis ordonita de la kompanio transiri al ĝia oficejo en Novjorko. Li veturos al via ŝatata lando per NYK-ŝipo Kamakura-maru, kiu forlasos la havenon Yokohama en la 27-a de novembro kaj alvenos al San Francisco en la 11-a de decembro.

Krom la supre menciita laboro, s-ro Kakei faris multon por nia afero, kiam li estis en sia posteno en Dairen, la mara pordo al Manĉoŭkŭo. Estante membro de literatura grupo de la havenurbo, li konstante propagandis nian lingvon inter tieaj kleruloj. Li posedas krom Esperanto, ankaŭ la anglan, francan, germanan, italan, kaj danan lingvojn.

Ni estas certaj, ke li estas preta meti sin sub la dispono de vi, usonaj samideanoj.

Ni estus tre dankaj, karaj amikoj trans Pacifiko, se vi estus tiel afablaj kaj lin bonvenigus kun varma koro, kaj, se vi volus . . . ekspluati lin por nia komuna utilo.

Redakcio de "La Revuo Orienta"

Virina Vivo en la Nova Urbo

Mitue YAMAGATA

Mi volas nun informi la japanajn amikinojn iom pri la virina vivo en Manĉoŭkŭo.

Ĉar mi ankoraŭ ne scias pri la vivo en la provincoj, mi devas limigi mian noton nur pri la urba vivo, precipe pri tiu en Ŝinkino, kie mi loĝas.

En Manĉoŭkŭo kunvivas, kiel vi jam bone scias, diversaj gentoj, el kiuj ĉefaj estas la japana kaj manĉura.

Sed en nia urbo ili loĝas principe en apartaj kvartaloj kaj sekve ĝeneralaj virinoj aligentaj ne havas okazon amikiĝi inter si, se ili tion deziras.

En oficejoj, kie laboras multaj virinoj kiel maŝinskribistinoj, oficistinoj k.a., oni ofte trovas manĉurinojn, kiuj gaje laboras inter japaninoj en plena amikeco. Iuj el ili estas tre kleraj kaj mirinde lertaj en la japana lingvo.

La laborantaj virinoj estas bone salajritaj kompare kun tiuj en Japanujo. Sed tre alta prezo de ĉiutagaj necesaĵoj kaj loĝejo ne permesas al ili tiel bonstatan vivtenon.

En Japanujo edziniĝintaj virinoj ordinare ne laboras ekster la hejmo. Sed ĉi tie edzinoj ne malofte havas laboron en oficejo same kiel fraŭlinoj. Mi pensas, ke unu el la kaŭzoj estas manko de laborforto, kaj la alia estas simpleco de ĉiutaga vivo, kiu donas al virinoj liberajn horojn.

Nun ni turnu la rigardon al virinaj societoj. Nune mi povas citi la nomon de Manĉoŭkŭa Virina Asocio de Nacia Defendo. Tute same kiel en Japanujo, ĝi agas tre aktive por plenumi ĉiajn taskojn post la fronto. La membrinoj de la asocio konsistas el diversaj gentoj: japaninoj, manĉurinoj, koreinoj ktp. Karakteriza vidaĵo estas, ke tiuj diversgentaj virinoj vestitaj per blankaj uniformoj kaj insignaj rubandoj respektive sur siaj tradiciaj kostumoj vigle kunlaboras en la komuna tasko.

La alia virina grupo, kiun mi devas mencii, estas Kontinenta Kultura Klubo direktita de s-ino Yuriko Motizuki, fama verkistino. Ĝi estas

societo de intelektaj virinoj por reciproka interamikiĝo kaj sinkulturo. Diversspecaj virinoj—junaj fraŭlinoj, hejmaj mastrinoj kaj laborantaj oficistinoj kunvenas ĉiuĵaŭde kaj pasigas gajajn kaj samtempe utilajn horojn, jen lernante la manĉuran lingvon, jen parolante pri la legitaj libroj impreson aŭ kritikon. La klubo ankaŭ aŭskultas ofte prelegojn de eminentuloj en diversaj kampoj, rigardas filmojn speciale prezentitajn, aŭ por akiri praktikan scion foje vizitas instituciojn, ekspoziciojn ktp.

Nia lando pasigis nur ok jarojn post la fondiĝo. Estas do komprenéble, ke ĝia kulturo estas ankoraŭ nematura kaj malriĉa. Oni povas foje senti dezertan solecon en la animo. Tiam la ekzisto de la Klubo estas signifoplena por virinoj, kiuj havas maloftan ŝancon kontakti kun la ekstera mondo. Kvankam ĝi naskiĝis antaŭ nelonge, ĝi jam akiris rimarkindan sukceson. Ni povas multe atendi por ĝia estonteco.

Nun la Klubo havas ĉirkaŭ cent membrinojn, sed bedaŭrinde mi ne trovas aligentajn virinojn krom japaninoj. Mi esperas, ke en proksima estonteco ĝi akiros multajn aligentajn membrinojn kaj per spirita interkompreniĝo fariĝos fonto de intergenta harmonio.

La Manĉuria Ĵurnalo, kies porvirinan rubrikon redaktas s-ino Motizuki, ofte okazigas piknikon por virinoj. En Manĉoŭkŭo oni avare ĝuas freŝan aeron kaj sunradiojn dum la somero, ĉar en la vintro pro severa malvarmo homoj devas sin enfermi en la domo sub malsanigaj kondiĉoj. Do la aranĝoj estas tute volonte akceptataj kaj ĉiufoje akiras multajn aliĝantojn. La ĵurnalo entreprenas ankaŭ vojaĝojn al proksimaj aŭ malproksimaj urboj por viziti famajn vidindaĵojn.

Por la energia klopodo de s-ino Motizuki, kiu sindone laboras por la fizika kaj morala plibonigo de la virina vivo en tiu ĉi urbo, mi ne ŝparas elkoran respekton.

En la fino ni atentu nian aferon. Kiel vivas esperantistinoj en nia urbo? Mi konas nur du samideaninojn. De nun ni devas plugi kaj semi sur la nova tero. En nia lando la lingva problemo estas vere komplika kaj ĝia ĝusta solvo estas urĝa afero. Por tio nia lingvo devas havi konsiderindan sugestion, mi kredas.

La supre citita Kultura Klubo, kiu nuntempe estas okupita de tro aktualaj temoj, iam turnos okulojn al ideala demando kaj tiam ĝi prezentos taŭgan terenon por nia semado, mi esperas.

Iom pri Teo

(La fino)

Ĉie IDA
Yukiko MIYAGI

La spirito de Tya-no-yu instruita de Rikyū povas esti esprimata en la kvar vortoj: harmonio, respekteco, pureco kaj trankvileco. Li strikte evitis luksecon kaj malhumilecon. Kiam iu demandis al Rikyū kio estas la sekreto de la teo, la respondo de la majstro estis tre simpla: "Vi metu la karbojn kaj boligu akvon prepari teon por alporti la propran guston. Akceptu gastojn kun varma gastamo. Tio estas ĉio kion vi devas lerni pri la teo. Ekzistas neniu alia sekreto."

Ĝis la tago de Rikyū ne troviĝis skoloj diferencaj unu de la alia inter la temastroj, sed kiam li reguligis detalojn pri Tya-no-yu, lia sistemo fariĝis konata kiel Senke-ryū. La nepo de Rikyū, Sōtan (宗旦) estis tre genia kaj sukcese heredis la grandan instruon de lia avo, kaj metis tion sur plifirman bazon. Du filoj de Sōtan, Sōsa (宗左) kaj Sōsitu (宗室) originis la respektivajn skolojn, nome, *Omote Senke-ryu* kaj *Ura Senke-ryū*. Tiuj ĉi du filoj loĝis en sama konstruaĵo en Kioto. Sōsa, pliaĝa frato' okupis la fronton (*omote*) de la domo, de kio la nomo "**Omote**" *Senke-ryū* devenis, dum Sōsitu prenis la malantaŭan konstruaĵon, kaj oni distingis la lastan skolon de la unua prefiksante la vorton *Ura*, kiu signifas malantaŭan parton. Estis alia frato, Sōsyu (宗守), kiu fondis sian propran skolon, nomata *Musyakōzi-ryu*. *Musyakōzi* estis la nomo de la strato kie li loĝis.

Ieyasu ne estis tiel entuziasma adoranto de Tya-no-yu kiel Hideyosi, sed ankaŭ li donis specialan honoron sur tiu ĉi kulto. En tiu tempo kelkaj ĉefaj skoloj estis starigataj de eminentaj temastroj. Inter ili Kobori Masakazu, *daimyō* (feŭdsinjoro) laŭtitole de la provinco Ensyū kaj fondinto de skolo Ensyū-ryū, estas konsiderata la plej granda kaj influoplena en la frua Tokugawa periodo. Li ankaŭ estis tre kompetenta en arkitekturo, ĝardenkonstruado kaj floraranĝo, kaj plie li tenas plejaltan pozicion en la historio de la japana ceramiko. Du aliaj skoloj, *Sekisyu-ryū* kaj *Unsyū-ryū* —ambaŭ estis fonditaj de feŭdalaj sinjoroj—havis sufiĉe multe da aliĝantoj inter la aristokratoj. Kompreneble estis multaj aliaj skoloj reprezentitaj de diversaj temastroj, sed unu diferencas malmulte de alia

en la esenco, ĉar la fundamentaj ideoj de Tya-no-yu estis en la aplikado de Zen-filozofio al la praktika vivo.

Dum generacioj, de la komenco de la Tokugawa periodo, temastroj senlime kontribuis al la progreso de arto. Ili komplete revoluciigis la klasikan arkitekturon kaj internan ornamon kaj alportis novan stilon, kiu influis eĉ la palacojn kaj monaĥejojn konstruitajn post la 16a jarcento. Preskaŭ ĉiuj famaj ĝardenoj de nia lando estas planitaj de la temastroj, kaj nia ceramiko eble neniam estus atinginta tiel altan nivelon, se la temastroj ne estus donintaj al ĝi ilin inspiron. Ankaŭ ilia granda kontribuo al pentrarto kaj lakaĵfarado estas tute ne forgesebla.

Vere estas tre malfacile trovi iun ajn fakon de arto, en kiu la temastroj lasis neniom da postsignoj de sia genio. Cetere al la ĝenerala vivo de la japanoj ili donis pli grandan influon, kiun ni trovas, ne nur en la modestaj etiketoj de ĉiutaga vivo, sed ankaŭ en la aranĝmaniero de ĉiuj hejmaj detaloj. Ili komencis multajn delikatajn kuiraĵojn kaj tablomanierojn. Ili instruis al ni la propran sintenadon, kun kiu ni alproksimiĝu al floroj, kaj emfazis amon al simpleco kaj natureco. La nekomparebla sentebleco estetika en la japana kulturo multe dependas de la principo de la Teismo.

Deposte, kiam Japanujo forĵetis sian politikon de izoleco antaŭ pli ol sepdek jaroj, ambaŭ la registaro kaj la publiko estis tiel okupitaj por enkonduki okcidentajn modojn kaj manierojn, ke nia propra kultura heredaĵo estis komplete neglektata dum iom da tempo. Tial estis nature ke estetika kulto kiel Tya-no-yu devis resti senalloga en tiu ĉi transira epoko. Sed poste la kondiĉoj ŝanĝiĝis rimarkeble. Dum la kulturoj de okcidentaj landoj estas disvastigitaj nuntempe pli larĝe kaj pli profunde, la japana kulturo—inkluzive de Tya-no-yu—komenciĝis esti akceptata kun pli granda intereso.

Lastatempe multaj personoj inklinas lerni Tya-no-yu. Sed ankoraŭ tiuj, kiuj ne estas familialaj al Tya-no-yu, konsideras ĝin kiel formalismon, tamen tio estas miskoncepto. Ĉu oni estas lerta aŭ ne en Tya-no-yu, ĉu oni posedas trezorajn ilojn por teo aŭ ne—tio tute ne gravas. Tya-no-yu estas arto, vera arto. Per tio oni povas akiri belecon kaj harmonion ĝuste en la ago socia de gastigado.

Korekto 485 p. 23 l.: Anstataŭ "Dengyō Daisi, Kōbō Daisi kaj Saityō" legu "Dengyō Daisi (Saityō) kaj Kōbō Daisi."

川崎直一

世界語=日本語=エスペラント

加茂正一,「外來語について」, 國語協會, 1939 とゆう面白い本がある。その口繪に「外來語原產地圖」があり,「われわれが英語と思つて使つて居る外來語の中で, 實は本來の英語でなく, 世界の各地方から, 英語に流れ込んで居たのが, 日本に舶來されたのも多い。次の諸例は, 世界の何處の方面から, 英語に流れ込んだかを示す」とて實例があがつている。

この實例のなかから, すなわちほとんど世界共通に用いられている單語で日本語になつているものを, Esperanto ではどうしているかを考えてみたい。もちろんいまは Esperanto の語原學を說こうとしているのでもないし, また日本語內の外來語の傳來經路を調べようともしていない, さらにいわゆる世界語 mondvorto には加茂さんがここにとりあつかつていられない場合, すなわち英語が世界語になつたもの, 例えば filmo とか, trusto とかがあり, また日本語にはいつていないもの, 例えばハンガリー語起原の husaro 輕騎兵なんてのもあるし, 日本語やシナ語から mondvorto になつた harakiri, teo もある。だが, いまは加茂さんのあげられた實例の範圍で「世界語=日本語=エスペラント」を問題とする。普通に Esperanto で用いられているのはそのままだし, Esperanto にないもの, また說明を必要とするものだけ說明を加えた。

1（ロシヤから） samovaro, mamuto, bolŝeviko, soveto.

2（スカンディナヴィアから）（クラブ）は人の集りの場合だけ klubo で, ゴルフなんかのときは klabo, カルタのは trefo,（ギャング）は bando ですまされている。skio.

3（ポーランドから） polko, mazurko.

4（ドイツから） nikelo, valso.

5（オランダから） jakto, gaso,（スケート）は glitkuri が普通だが, patini を試みてる人もある(Long), Parnasa Gvidlibro には skato=glitŝuo があるが, ほとんど用いられない,（スナップ）は momentfotografado, momentkapto と岡本和エスにある, vagono, skizo.

6（フランスから） kamufli,（マチネー）は tagprezentado, posttagmeza prezentado でも意味はあらわせるが, 岡本和エスにも採用しているように matineo が便利,（ルージュ）も ruĝigilo はあまりに一般的すぎるから, 最近使われだしている ruĵo がよい。

7（ケルトから）（バッグ）は sako か valizo,（ボール）は balo は舞踏會にかぎり, その他は pilko, kuglo, bulo である, ただし basbalo, lifto, flanelo, viskio,（スローガン）は岡本和エスでは signalvorto, agitvorto, lozungo, dezivo.

8（ラテン語から） bacilo, bonuso, minuso.

9（イタリヤから） aldo, balkono, opero, influenco, makaronio.

10（スペインから） cigaro, negro, kanario, kastanjeto, korko.

11（ポルトガルから）（タンク）tanko は戦車の場合のみ，他は akvujo, gasujo など，jonko, verando.

12（エジプトから） leono, vazo,（ジプシー）は cigano, papero.

13（西アフリカから） ĉimpanzo, gorilo, banano.

14（ヘブライから） amen, haleluja, satano, cidro（ただし日本のサイダーは名前をとつただけで，内容は異なるが），jaketo および ĵaketo.

15（トルコから） kafo.

16（アラビヤから） alkoholー,（ゼロ）は nulo, mohajro, ŝorbeto,（カタン）糸は kotonfadeno, masko, raketo, sofo,（マガヂン）雑誌には magazeno は用いられない，倉庫，店である，siropo.

17（ペルシャから） bazaro, ŝalo, ŝako, oranĝo, pijamo, karavano.

18（インドから）（シャンプー）は ŝampui を使うべきである，indigo, ĝangalo,（クリムソン）は karmezino,（キャンディ）はお菓子のときは bombono, sukeraĵo であり，氷砂糖のときは kando, safiro.

19（マレーから）（ギンガム）すなわち縞綿布は Esperanto の辭書にはまだとりあつかわれていないが，gingamo でよい，（ケチャップ）は岡本和エスでは Edinburgh, Pocket Dict. の agrika saŭco をとつているが，keĉupo とでもしたほうが使いやすい，limono, orangutango.

20（東印度諸島から） poloo, kakio, kalikoto,（バンガロー）は Long は bangalo を proponi している。

21（オーストラリヤから） kanguruo.

22（アメリカインディアンから） kanoto, 植物 hikorio は Long にあり，（スカンク）は mefito, hamako, kanibalo,

23（メキシコから） kakao, ĉokolado, tomato.

24（ハイティから）（ポテト）はジヤガイモは terpomo で，甘藷は batato, tabako.

25（南米から） mahagono, kinino, tapioko.

☆

シェークスピヤとザメンホフ

——時代と個人——

Jespersen, Growth and Structure of English Language（英語の成長と構造）を讀んでいると

「Shakespeare には Bible, Holy Ghost, Trinity は一回もでてこない。また當時使われていた單語で彼によつて使われなかつたのは blunder, decency, delicacy, disappear, energy, enthusiasm, existence, elegant, expression, gleam, genius など‥‥」とある。Shakespeare の使つた單語は 21,000 にのぼり，ホーマーの兩詩篇の 9,000, 英語欽定譯聖書の 6,568 を

はるかにぬくものといわれている。Shakespeare の扱つた題材は社會の萬般にわたつていて，常識の寶庫，人情の教材とされている。しかるにこの彼とても使わない單語があつた。なぜであろうか？彼が使うことを特別に欲しなかつたものがあつたかどうか私は知らないが，題材からくる原因で，ついにあらわれる機會のなかつたものもおそらくはあるのではなかろうか？

さてわれらの Esperanto と Zamenhof の關係である。

Shakespeare ほど Zamenhof の言語使用の範圍は廣かつたであろうか？

Shakespeare の言葉對 16, 17 世紀英語にくらべて Zamenhof の言葉對 Zamenhof が働いた 1887 年より 1917 年までの 30 年間の Esperanto はどうであつたろうか？

現代英語を研究するうえに Shakespeare はどれだけの位置を占めているか？にくらべて Zamenhof は彼の死後 22 年の現代 Esperanto の研究にどれだけ役にたつか？言いかえれば Zamenhof 死後 22 年 Esperanto はどれだけ發達したろうか？

以上の數々の質問に對する概論的な答は誰にでもすぐできる。我々が Zamenhof 學者より，あるいは Zamenhof のみが研究の對象でないとする Esperanto 學者から承りたいのは一々の具體的實例である。

私がいま浮んだ思いつき二つ。

Shakespeare と Zamenhof と異なるところの一つは，Zamenhof は言葉の iniciatinto であつたためでもあるが，vortaroj をつくつていること。だから彼は單語を alfabete に考えたこともあるわけ。

Wüster, Enciklopedia Vortaro をパラパラくつてみて偶然 konscii のところをみる。この本の特徴の一つであるが，そこには derivaĵoj や kunmetaĵoj がずらりとならんでいて，Zamenhof が使つたことのあるものはちやんとしるしがしてある。そのしるしのないもののうちに klaskonscia がある。

☆

類概念・種概念

單語は一つ一つバラバラに覺えていただけではそれらを文章中に適當に動員することはできない。單語と單語との間の種々の關係を呑みこんでいねばならない。この關係の中の一つとして類概念・種概念は重要なものである。

生物學では類・種は分類學上つねに一定の地位をもつ固定的なものであるが，論理學で說く類概念 genro, 種概念 speco はそうではない。つぎの表は中桐確太郎「論理學綱」にあるものを簡單にしたのであるが，いずれも上のものは下のものの類概念で，下のものは上のものの種概念である。

すなわち生物は植物と動物の類概念で植物と動物は生物の種概念であり，さら

生物
植物　　　　動物
木　草　魚　鳥
梅 松 芒 菊　鯉 鯛 鴨 鶴

に植物は草と木の類概念である。

Prefikso と sufikso の類概念が afikso であること，lingvo の種概念に idiomo, dialekto, ĵargono, slango ... などあることを考えることである。

これは名詞だけにかぎらない。Inhali の類概念は enspiri であり，kolora の種概念は blanka, nigra ... である。

Senta—sentimenta—sentimentala がどう異なるかの問題の一つの解決はこれを類概念・種概念によつて考えることによつて達せられる。

このようにしてゆけば，次第次第に自分の單語知識が整理され，組織されてゆく。

切抜帳から

『私が汽車に乘り客室を，一つ選んで座つて居ると，30 歳位の青年が私の室に入つて向い合つて座つた。沈默が數分過ぎて私の方で先に挨拶をかわした。彼は英語を知らないし，私はポーランド語を知らないから手眞似やら顔の表情等で意志を表わそうとしても，なかなかだつた。勿論彼がワルソーへ行くこと，私が朝鮮から來た旅人で，西歐の見物に行くことと，そしてお互に姓名のようなものは固有名詞と若干の表情で知つたけれども，それ以上の談話は不可能だつた。彼は俄に『エスペラント？』と言つた。彼はエスペラント？出來るから私も出來るかと言う様子であつたが，私はエスペラントが通じないことを嘆きながらお互に笑うだけだつた。

私は『あゝエスペラント創案者がポーランド人であるザメンホフ博士だつたなあ』と思い，この熱烈なエスペラント黨を通じてポーランド語とエスペラント關係を知ろうと，色々な方法を考慮して居た。其の時，我々の室に救援の女神が表われた。其れはポーランドの新女性だつた。彼女は拙いけれども英語で意志が通じた。其の女人が通譯官になつて，エスペラント學徒である彼の青年と私との間に凡ての外交と研究とを通じさせてくれた。私が青年に質問したのはポーランドに於けるエスペラントの現狀と其の創設者ザメンホフ博士の古家訪問計畫，そしてポーランド語に對する常識（字母，發音，數詞，有用單語等），それからポーランド文學と現文壇に關することだつたが，彼は絕對的にエスペラント主義者であるから，ポーランドのエスペラントの將來を有望視してエスペラント文學機關誌まで鞄の中から出して見せながら其の作家と作品について又記載された人物寫眞まで說明してくれた。

「朝鮮日報」9 月 10 日學藝欄所載
「**ポーランドの印象　鄭寅燮**」から
・高允鎭譯・

◇

大川（周明）氏は同じ（東亞經濟）調査局にゐた藤澤親雄氏がエスペランチストなることを知り一夕知友を會して藤澤氏を聘しエスペラントの話を聞いた。この集りに何（盛三）氏もゐた。これが後年同氏が熱心なエスペランチストとなり後藤（新平）氏等をも惹きつけるに到つた端緒だ。同じくこの席上に北一輝氏もゐた。これがその後同氏の「日本改造案」にエスペラント採用が書かれるに到つた因緣だ

「協和」250 號「**滿鐵とエスペラント　宮崎巖**」から

普通試驗成績講評

――9月24日・札幌で施行――

エス文和譯

エス文和譯の答案 15 通を見たが，滿點が7通もあり，殆んど滿點に近いものが4通もあつたのですつかり嬉しくなつた。2通だけは甚だしく不充分な答案で，その方々にはもうひとふんばり勉強していたゞかねばならぬと思う。

問題の注意書に「譯文はなるべく日本語らしい文體にすること」とあつたが，その點ではもう少し工夫を要すると思われたのもあつた。譯するときは先ず文法的に正確に意味をとらえ，全文の意味を完全にのみ込んでから，それを日本語で再表現すればよいのである。逆に日本文をエス文に直すときでも同じことで，日本文の意味を全體的によくのみ込んでから，それをエス語で再表現することが望ましい。エス文和譯の上手下手は結局，譯文が完全な日本文になりきつておるかどうかできまると云える。こんどの問題は何れも短文であるが，短文の譯から，だんだん長文へと進むに從つていよいよ上に述べた點に注意を要すると思う。

問題と答へ

1. Li estas bona pafanto.
彼は上手な射手です。

2. Ĉu vi jam trovis vian tranĉilon?
もう君はナイフを見付けましたか。

3. Se li petus min, mi dirus al li la veron.
彼が頼むなら，實際のことを言つてやるのだが(頼まないから言わない)。

4. Ŝi venu, kaj mi pardonos al ŝi.
彼女をよこしなさい，ゆるしてあげるから。

5. Li estas tiel dika, ke li ne povas trairi tra la malvasta pordo.
彼はあまり太つているので，狹い戸口は通れないくらいだ。

川原次吉郎

和文エス譯

1. 北海道の都市では札幌が一番大きい。

El la urboj en Hokkaido Sapporo estas la plej granda.

受驗者の身邊に密接な問題である爲か殆ど完全な答が半分であつた。然し最上級が出來ていないのがあつたのは遺憾

2. 本島は人口四百萬ある。

Tiu ĉi insulo havas kvar milionojn da loĝantoj.

これも文通などで最も普通な文章である。然るに非常に出來が惡かつた。特に「四百萬」と云う數が全滅である。

miliono 百萬は名詞語尾 -o を有する立派な名詞である事を辨えたのが一つも無かつた。複數語尾 -j を折角付けながら目的格を忘れ，又反對に -j なしで -n だけのもの，全然ないもの等是等はまだ良い方であつた。

kvarcent mil, kvardek miliono, kvarcent miliono 等々と云う有様。

數量關係の前置詞 da の用法も心細い。

極言すれば數え方さへ出來ぬ様では其の言語を習つたとは云ひ得ぬ位であるから，學習者は勿論の事，初等講習の指導に當る方々も充分念を入れて頂きたいものである。

其他北海道(我國全體もそうであるが)に居ながら，insulo が出來なかつた人，他の部分が相當に出來ているのに popolo(j) を使つた人が數人づゝあつた。

尙案內記などで，「本島」と云うのが何回も出て來る時は勿論 la insulo の方が結構。

3. もう雨は降つていません，日が照つています。

Jam ne pluvas; la suno brilas.

二つの文章間を；で區切つたのは一つも無かつた。，だけ，或は，kaj が大部分。これも指導者の問題であろう。

普通 Esp. では suno に大文字 S を用いない。

l と r との混同が此處だけでなく方々にあるのは甚だ淺念：pruvas, plubas; bliras, briras 等。又チェッコ語の綴のように母音の殆どない prvas まである。

雨を raino, 照つているを shino と書いた方は餘程注意を要する。

4. 馬に水を飼いなさい，水をほしがつているから。

Donu al la ĉevalo akvon, ĉar ĝi volas trinki.

接續詞 ĉar を使わずに，馬を受けて kiu を，水を受けて kion を用いた方があつたが，これ等は考え過ぎである。

水に對して l' akvo も同斷で，そこまで力が餘つているなら，もつと Esp. の本筋の勉强を望みたい。

5. お父さんには鉛筆を青いのと赤いのと，お母さんには帖面を頂きました。

De la patro mi ricevis bluan kaj ruĝan krajonojn, kaj de la patrino mi ricevis kajeron.

大抵は出來ていたが，「頂きました」の主語が略されているのに迷つた方があつたようだ。日本語は元來主語をくどくどしく述べ立てない。殊に第一人稱の場合は一層である。

此の點にとらわれた爲か受身の文にして，益々困難に陷つた傾向があるのは遺憾である。

その外に，形容詞に -n，複數に -j の脱落がまだある。

「帖面」に對して skriblibro, memora libro, noto 等苦心慘膽，講習などで最も手近にあるこの kajero なる單語がこの態たらくである。就中 noto に至つては所謂我國の「英語」なるものゝ流す害毒の最たるもの。note-book なるイギリス語は「英語」にないと見える。

6. 世人曰く，正義はついに勝つと。

Oni diras, ke la justeco fine venkas.

一番と共に最も出來の良かつた問題であつた。(尤も全然駄目なのが二三あつたが) これで見ると受驗者諸君の力は相當なものである筈だが……。

7. 學生諸君，すべからく常に大望を持て。

Studentoj, estu ĉiam ambiciaj!

此の句は時の札幌農學校雇敎師クラークが別れを惜む見送の學生に與えた有名な辭である。然るに出來そうな人まで出來ていない。以つて現今の語學なんか如何によい加減なものであるかを知るべきである。

このような文章は所謂命令法と云う種類である。而して二人稱の場合は一般に代名詞を入れないのであるが，大部分が濫用している。こまつたものである。

ambicia と云う單語は知らなくても，こう云う初等文法の骨組となる大切な事を辨えぬとなると之は問題である。

8. 口頭試驗がすんだら，家へ歸つてよろしい。

Kiam vi finos la buŝan ekzamenon, vi povos iri hejmen.

「家へ歸る」に reveni を使つたのが大部分であつた。自宅の人又は自分が「夕方には家へ歸ります。」と云う樣な場合は reveni でよいが，この場合のように自分の家以外の所を話の據り所として云う時には iri である (reveni ĉi tien「此處へ戾つて來る」と云うような場合こそ re- 復歸の接頭辭を付ける意義がある)。

fini は他動詞であるから，ekzameno を主語にすれば finiĝos と自動詞化する必要がある。これを混同した人が多い。

buŝa ekzameno に對して筆記試驗は勿論 skriba ekzameno である。此文では Fininte 或は Post を使つてもよい。

これを要するに，如何に Esp. が學び易いとは云え，今少し愼重にしつかりと習う必要があるのではなかろうか。そし

て，それが爲には教科書中の作文の反復練習と簡單ではあるが基礎的な課題の練習が是非重んぜられねばならぬ。最近の賣らんが爲の一般語學學習書に見るような學習者を甘やかす式の指導は誠に寒心すべきである。

如何に初等とは云え數のかぞえ方が出來なかつたり，複數形，目的格等が（殊に筆答で）出來なかつたりは論外である。

尙その割に構文のひねくれたのが多いのには驚かされる次第である。其の原因は何か歐洲語を習つた事のある爲か，或は一時流行した「原文忠實譯」の弊害か。兎に角，もつと素直な Esp. 文（先ずザ博士 Ekzercaro を見よ）になれる事が最も必要ではなかろうか。

合格者も一層自己の力を研かれん事を希う意味に於て，敢て酷評を加うる所以，御容赦を乞う。　**進藤靜太郎**

口答試驗

第7回北海道大會に初等檢定試驗が施行されたが，この委員として來札される筈であつた進藤氏缺席の爲，學會より高瀨先生と不肖に臨時試驗委員を委囑された。まだエス語の研究も淺く到底其の任に堪えずと考えたが，時日も切迫して居りお斷りする暇もないので，仕方なくお受けしたものの，受驗者諸君の方が小生よりも lerta でもあり，中には先輩も居られる事でもあるので內心受驗者以上に不安を感じた。

1. Sidiĝu, sinjoro (*aŭ* sinjorino, fraŭlino).

これは問題らしくないので回答されない人が多かつた。

2. Montru al mi vian karton.

默つて受驗票を出した人が大部あつたが，1 と同樣その態度に依つて問題を理解したと見られる以上若干の點をつけておいた。

3. Kia estas via nomo?

大方正解であつた。

4. De kiu urbo (*aŭ* vilaĝo, provinco) vi venis?

En kiu strato vi loĝas? (*Al Sapporoanoj*).

地方の人は大體よかつたが札幌の人は一寸まごついたやうであつた。これは當市には何々通りとゆうものが少ないせいであろう。

5. Kiam vi alvenis al tiu ĉi urbo?

Kiam vi vekiĝis hodiaŭ matene? (*Al Sapporoanoj*).

時間の關係の說明がすらすらと出ないようであつた。

6. Kion vi vidas sur la tablo? (*Libro kaj krajono*).

手近に薄い本がなかつたのでレコードの型錄を置いた處それにこだわつて，色々な言方（例えば katalogo, Diskolibro）など勿論，正解としておいた。

7. Ĉu la krajono estas longa? (*longa*).

8. Ĉu la libro estas dika? (*maldika*).

問題が簡單なだけ間違つた人は少ないようである。

9. Ĉu vi legis multe da esperantaj libroj?

事實にこだわつて考えて居た人があつたが，要は會話の試驗であるから，すらすらと明快に返答された方がよいと思う。

10. Diru al mi, sinjoro, kiun daton ni havas hodiaŭ?

Dato とゆう言葉を感違いして考え込んだり間違つた答をされた人があつた。又數詞を言いなれない人もあり，月の名前を間違つた人があつた。

今回の試驗は高等試驗受驗資格を得る爲に身を低うして受驗された方が多いので概して文法は間違いなかつたようであるが中央のエスペランチストに比較して發音が洗練されて居ないのは止むを得ないと考える。以上今後受驗される方の御參考になる處があれば幸いである。　**相澤治雄**

LA REVUO ORIENTA

LA XX-A JARO

1939

JAPANA ESPERANTO-INSTITUTO

TOKIO

エスペラント　第七年　總目次

婦人欄

運　動

雜

報　道

扉

表　紙

（原田三馬作製）

伊藤己酉三

和文エス譯研究會

12

指導者　A 氏
會　員　B, C, D, E, F の諸氏

A: この會も今日で 12 回目, 丁度一年經つたわけです。段々に問題が難しくなりましたが, それだけ皆さん上達されたので喜ばしいことです。今日は一年の總決算の積りで充分お考え下さつてお譯し下さるよう願います。

問題 A は

今週第 1 回の重慶爆擊は月曜の夜行われ, 無數の爆彈が同市內外の軍事施設上に雨と降つて可成の損害を與えた。

です。手頃の問題でしよう。單語も特に擧げる程のものはありません。「施設」は種々譯がありそうですが。

B: ekipaĵo がよいと思います。

C: 私は institucio 卽ち施設物が適當と思います。

E: instalaĵo は如何ですか。

A: この軍事施設は高射砲陣地とか, 砲壘とかの施設物ですが, ekipaĵo は或物が働くに必要な裝備一切を指すので, 船ならば艤裝, 兵隊なら武裝です。卽ち種々の施設が集つて ekipaĵo になるのです。institucio は學校, 病院, 會館等種々の組織を云うのです。後に殘るのが instalaĵo で, これが適當と思います。しかし, 軍官學校とか軍司令部のようなものなら institucio でよいでしよう。

それから「可成の」は如何ですか。

C: sufiĉa がよさそうです。

F: 私も sufiĉa です。

D: sufiĉa だけでは物足りないようですから sufiĉe granda としたら如何でしよう。

A: どうも sufiĉa は「必要なだけの」ですから「可成り」以上になるようですね。此處は konsiderinda が一番よいでしよう。

次の「損害」は何がよいでしようか。

E: domaĝo か difekto がよいと思います。

B: perdo も使えそうですね。

A: どれでも使えますが, perdo は損得の損によく, この場合は domaĝo か difekto がよろしい。

では早速作文して頂きます。重慶は新撰和エスにあります。

La unua bombardo al Ĉungking tiun ĉi semajnon, okazis lunde nokte, kaj same al pluvo, falis sennombraj da bombo sur primilitajn instalaĵojn en kaj ekster samurbo, kien suferigis konsiderinda domaĝo.

少し缺點がありますがお氣付の點は?

E: sennombraj da の da は不要です。sennombraj bomboj とすればよいでしよう。samurbo は變ですね。

B: kien suferigis はどうもおかしいようですが。

A: samurbo は同市の直譯です。la urbo で澤山です。最初から申しますと, al は sur 又は de でもよろしい。same al は same kiel pluvo が普通で bombo の後へ置いた方がよいでしよう。semajnon の次の , は要りません。primilitajn は militajn で充分です。kien suferigis は kiujn suferigis としたらよいでしよう。kiuj は militaj instalaĵoj です。

次の譯は

En lunda nokto Ĉungking spertis la unuan bombardegon de tiu ĉi semajno kaj multegaj bomboj pluvantaj sur la ĉefurbo donis pezan domaĝon al la militaj instalaĵoj kuŝiĝantaj en kaj ekster la urbo.

大體よく出來ています。sperti を使つてあるのなんか一寸出來ないことですが，二個所訂正を要します。

D: pluvantaj を pluvintaj に kuŝiĝantaj を kuŝantaj とすることですね。

A: そうです。降つた爆彈ですから pluvintaj で，sur la ĉefurbon と目的格を使つた方がよろしい。kuŝiĝi は横たわる動作を示すので此處では kuŝi と狀態を示す語でなければなりません。

次は

La unuafoja bombardo al Ĉungking en tiu ĉi semajno estis farita en la lunda nokto. Pluvo da sennombraj bomboj falis sur militaj instalaĵoj en aŭ ekster la urbo, kaj tio donis konsiderindan difekton sur ĝi.

これも大體よいようですが多少直した方がよさそうです。

B: unuafoja を unua とし，en aŭ を en kaj とすればよいと思います。

A: unuafoja でも惡くはありませんが unua で足ります。militajn instalaĵojn と目的格とし konsiderindajn difektojn と複數にした方がよろしい。又 sur ĝi は al ĝi ですね。

本題はこの位でよいでしよう。

La unua bombardo de Ĉungking dum ĉi tiu semajno okazis nokte en lundo kaj rezultis, ke sennombraj bomboj pluvis sur militajn instalaĵojn en kaj ekster la urbo kaj donis konsiderindajn domaĝojn.

La unua bombardo sur Ĉungking en ĉi tiu semajno okazis lunde nokte, kaj sennombraj bomboj pluve falis sur militajn instalaĵojn en kaj ekster la urbo kaŭzante konsiderindajn difektojn al ili.

こんな譯が無難でしよう。

問題 B は

今から考えれば不思議なくらいだが，當時の人は本氣でそう考えていた。

です。何の事か前後がありませんのでわかりませんが，兎に角昔の文明の低い時代の事に違いありません。例えば昔は寫眞を撮られると命が寫眞に取られる等と考えられていたものです。今の人から考えると何故そんな事を考えたのか不思議に思われるとゆうわけです。

「**不思議**」はどう譯しますか。

C: nekomprenebla 卽ち不可解としてもよいと思います。

F: stranga ではいけませんか。

B: mirinda では

A: この場合の不思議はどれでも意味は通ります。しかし不思議なくらいとありますので nekomprenebla はちとまずいようです。stranga は奇妙なで之もピッタリしない感じがします。結局 mirinda が適當なようです。

「**くらい**」は譯し難いかも知れませんが，どうしますか。

D: preskaŭ は如何でしよう。

A: 不思議を nekredebla とすれば preskaŭ nekredebla でよろしいでしよう。

B: eĉ はどんなものでしよう。

A: eĉ mirinda がよいですね。

F: prefere は。

A: preferi は或物を他の物よりも好むことですから，prefere は「それよりも」の意味になります。

次の「**本氣で**」は。

C: serioze でしようね。

F: sobre を使つてはいけませんか。

A: sobra は醉つていない卽ち素面の意味です。本題は直譯ではいけないんで，「今から考えると不思議なくらいだが」は或程度の意譯が必要と思います。そのお積りで作文して下さい。

Nun al ni ŝajnas eĉ mirinde, ke tiamaj homoj serioze kredis tion.

簡潔な點はよろしいが，原文とは少し言方が違います。

Nunaj personoj opinias, ke tio estas mirinda, kvankam tiamaj serioze pensis, ke tio estas justa.

この文では「當時の人はそれが正當だと考えたが今の人は不思議だと思つている」となつて原文とは別な意味です。

Tio, ke tiamaj homoj tiel pensis pri ĝi, estas eĉ mirinda por ni nunaj, tamen ili estis tute seriozaj je la penso.

廻り遠い文章ですね。間違いはないようですけれども。

Laŭ la nuntempa koncepto ĝi estas preskaŭ nekredebla, sed tiamaj homoj serioze pensis tiamaniere.

ĝi は tio とすべきでしよう。ĝi は名詞を受けるもので，事柄は tio で受けます。その他はこのまゝでよいようです。

Nun tempe kiam mi pensas pri tio, al mi estas sentebla eĉ mirindecon, sed pasinta tempe oni tiel pensis serioze ĝin kiel pravo.

この文は考えは大體よいらしいのですが，數ケ所訂正を要します。nuntempe, pasintatempe と一語にすること。al mi estas... の主語がないので，mi estas... とするか，al mi sentiĝas eĉ mirindeco とでもしなければなりません。ĝin kiel pravo は tion prava とすべきです。但し prava は意見が正當だとゆうことで此場合では少し意味が變つて來ます。

この文で「今から」は「今に於こ」の意味で nuntempe,「考えると」は pensante pri tio 又は se oni pensas pri tio,「不思議な位」は oni eĉ mirus, 又は oni trovas tion eĉ mirinda とすればよいと思います。從つて次の譯文となります。

Nuntempe, se oni pensas pri tio, oni trovas tion eĉ mirinda, sed tamen tiamaj homoj serioze pensis tiel.

Pensante pri tio en la nuna tempo, oni eĉ mirus, sed homoj siatempe kredis tion.

これで今日の問題は終りました。今年は今日で終りですから又來年もと申上げたいのですが，實は私は都合で來年はお引受致し兼ねますので他の方にお願いしたいと存じます。今までに申上げました種々の注意すべき點を常に頭に置いて勉强下さることを終りに臨み呉々も御願申上げておきます。

成績發表

A. b. Adepto de hebreo, Toa, Pasero, Kokokulo.

c. Tonĉju, Aglŝtono, 小笠原敏雄, ミノル, Esperanto, TIMUR, Konisi-Norio, TooHo, Seiiĉi, Nohara-Nobuko.

ĉ. M. Inaba, Tôjôŝi, 綠星子, 河村義三, Seiu Sogen, 井手尾元治, T. Okito, 只野人也, a(S.W.D), Ueda-Masao.

B. b. J. Minamoto, J. Sakakibara, M. Cuĵi, Kirlo-haveno, OH-AK.

c. トト, K. Futami, T. H., ORUGA, Humi Sogen, シリウス。

ĉ. イマキヒデオ, J. Micujama, Monk, 永江淸, Marso, Ĉelo.

〔正誤〕 10月號 41p. 10行目 "celitan" は "celita" の誤植につき訂正。

EVOLUCIO

進 化

El "PROGRESO KAJ LA PASINTECO"

En la naŭa ĉapitro mi permesis al mi konjekti, ke estus pli bone, ne sole por Francujo, sed ankaŭ por la tuta Eŭropo, se okazus ne revolucio, sed evolucio. Tamen oni ne devas senpripense starigi definitivajn limojn aŭ proponi krudajn alternativojn. Ĝi estas ne tute demando pri "aŭ..., aŭ..." La cirkonstanco, ke evolucio estas ordinara metodo kaj ĝenerale la pli bona, ne devas tute escepti revolucion. En la fizika naturo, kiel ankaŭ en la homa menso, okazas tempoj de iom-post-ioma ŝanĝo kaj tempoj de subita renverso; kaj iufoje ambaŭ metodoj kune kondukas plej bone al progresado. Tamen oni ne povas dubi, ke nacioj ofte maltrafis siajn celojn per alprenado de revoluciaj rimedoj; la pendolo, svingiĝinte tiel forte, tendencas svingiĝi kun egala forteco en la kontraŭa direkto.

Sed, uzante la vorton "evolucio" koncerne homajn aferojn, ni devas esti singardaj, ĉar ĉi tiu vorto ordinare enhavas la subkomprenatan ideon de malrapideco. Koncerne naturon tia subkompreno estas entute ĝusta. Sed kiam la homa elemento, kun menso kaj celo kaj reganta volo, fariĝas la ĉefa faktoro, la rezultoj de la komplikaj reciprokaj influoj sur la menso,n ne estas kalkuleblaj, kaj la grado de rapideco povas ŝanĝiĝi preskaŭ senlime. La historio de la nova Japanujo bone ilustr s tion; kaj la leganto rimarkos, ke iufoje ŝanĝoj okazis kun revolucia subiteco, kaj alifoje la ŝanĝoj—kvankam ili efektiviĝis pli rapide, ol ordinare—estis tamen evoluciaj.

敢てする。推測する
革命
無雑作に。決定的の
生の。二者選擇
事情
除外する
物理學的
變化
變革
進步
振子。振つて
傾向がある
用意周到な
憶測
動因。結果。複雑な
說明する
實現した

Progreso kaj la pasinteco, verkita de George Frederick Wates, eldonita unne en Londono, kaj poste en Novjorko. La esperanta traduko aperis en 1936 el The Esperanto Publishing Co., Londono.

Ĉi tie la aŭtoro skizas la historion de Japanujo de la jaro 1542, kiam tri portugalaj forkurantoj, la unuaj eŭropanoj alvenintaj, surpeliĝis sur sudan insulon de tiu ĉi lando, ĝis la jaro 1867, kiam la ŝoguno redonis sian tutan potencon al la imperiestro.

=mirinda jaro
復古。舊秩序

Tiu jaro estis la *annus mirabilis* de Japanujo. Ŝajne ĝi signis returniron al la *malnova* ordo, sed efektive—kiel ni vidos—ĝi estis la komenco de ordo *nova.*

渇望して
檄
布告。宣言した
交通。導かれる
公道
謁見。代表者
廷臣

Ĉar nun okazis io stranga! Eldoniĝis ne la avide atendita alvoko al la popolo, ke ĝi unuiĝu sub sia imperiestro kaj elpelu la fremdulojn, sed dekreto, kiu deklaris, ke en la estonteco interkomunikiĝo kun fremdaj landoj estos kondukata konforme al la publika leĝo de la tuta mondo; kaj baldaŭ poste lia imperia moŝto akceptis en aŭdienco reprezentantojn de potencaj fremdaj ŝtatoj. Jen efektiva revolucio! Tamen ne tiel subita, kiel ŝajnis unuavide. La korteganoj, sub la antaŭa imperiestro, estis forte malamikaj al la fremduloj: sed la sperto iom post iom instruis ilin, ke ili nepre devos cedi. Tion ili tamen ne povis konfesi, dum ili penadis eksigi la ŝogunon pro tio, ke li estis favora al la fremduloj. Sed nun la vojo estis libera, kaj la laboro de pacigado kaj adaptiĝo daŭris rapide kaj konstante.

和平。適應
封建領主
領地

La dajmjoj, feŭdaj sinjoroj, siavole faris proponon redoni siajn bienojn, kion la imperiestro akceptis.

知事
封地
完成した

Du jarojn ili restis kiel gubernatoroj de siaj antaŭaj feŭdoj; post tiu tempo la feŭdoj ĉesis ekzisti, kaj la dajmjoj ricevis dekonon de la jara valoro de siaj bienoj. Tiamaniere en la jaro 1871 kompletiĝis la granda laboro de la unuigo de Japanujo.

好奇の
怠け者。無學者
鼓舞した。知的の
熱心
手腕のある
獻身。熱誠

La Japanoj ĉiam estis popolo scivola; en iliaj lernejoj ne troviĝas mallaboremuloj, sekve malkleruloj estas malmultaj; kaj ni ne povas miri, ke la aperanta bildo de pli vasta mondo stimulis ilian intelektan scivolecon. Kaj ne sole ilia scivoleco stimuliĝis; ilia fervoro fari tion, kio estis plej bona por ilia lando, marŝis egalpaŝe kun ilia avideco por scio. La juna imperiestro, saĝa kaj kapabla, estis servata kun granda sindoneco, entuziasmo, kaj kom-

petenteco en ĉiu departemento de sia administracio; kaj granda stabo de alilandaj spertuloj kapable helpis en la laboroj de la indiĝenaj oficiştoj. Efektive mirinda afero: kunigita agado de kelkaj el la plej bonaj cerboj en la mondo.

技倆。部局。政府
幕僚。熟練者
土着の

Tamen strebado al reformo ne ĉiam estis videbla; kaj la atingado de tiom multe en periodo tiel mallonga estis grandparte rezulto de la persista instigado de la Brita ambasadoro, Sir Harry Parkes. Tiel, post paso de ĉirkaŭ dudek jaroj, la kriminalaj leĝoj kaj la karcera administracio estis reformitaj, la floto estis kreita, la armeo estis reorganizita, sendependaj tribunaloj kaj regna monfarejo estis fonditaj, konstruado de fervojoj komenciĝis, lumturoj estis konstruitaj, poŝtaj kaj telegrafaj servoj estis enkondukitaj, kaj inĝenieraj kolegioj kaj akciaj bankoj estis fonditaj, gazetoj estis komencitaj kaj multaj aliaj gravaj ŝanĝoj efektiviĝis.

追求。改造
刺戟
大使
刑法。監獄制度
艦隊。軍隊。再組織された
獨立の。裁判所。國立の。造幣局
設けられた。建設
燈臺
電信制度
採用される。工業大學。株式の
新聞

Cetere ni devas rimarki, ke ĉe la diritaj ŝanĝoj la Japanoj ne estis nuraj imitantoj de okcidentaj metodoj; kun praktikemeco ili sagace studis kaj kritikis ĉiujn ŝanĝproponojn, alprenante, forĵetante, aŭ modifante post plena esplorado, laŭ la diktatoj de sia propra juĝo. Tiel Japanujo estis fidela al si mem.

模倣者。方式
悧巧に
採用して。修正して。研究
指圖。判斷
忠實な

Du el la plej rimarkindaj ecoj de la evolucio de Japanujo estas, ke la drastaj kaj grandampleksaj ŝanĝoj kaŭzis relative malmultan tumulton kaj sangoverŝadon, kaj ke la ŝanĝoj estis tiel rapide kaj efike efektivigitaj. Multajn el la kaŭzoj de tio ni jam montris. La scivoleco de la Japanoj, ilia volonteco obeadi, inteligenteco, ilia kapableco, kaj ilia senlaca laboremeco, kune kun la saĝeco de iliaj regantoj, multe kontribuis al rezulto, kiu sen saĝa kondukado kaj volonta kunlaborado ne estus atingebla. Al ĉio ĉi tio ni devas aldoni la bonvolon kaj helpeman gvidadon de la alilandanoj. Sir Harry Parkes diradis, ke en sia tuta agado li konsideris la intereson de sia propra lando, ne de Japanujo; kaj sendube la aliaj delegitoj kaj ambasadoroj dirus pli-malpli tion saman. Sed, kvankam iliaj propranaciaj interesoj necese

急激な。大規模な
比較的
騷動。流血
効果的に
心構え
聰明さ。才能
支配者
寄與した。指揮
協力
附加へる。好意ある。指導
活動
利益
代表者。多かれ少なかれ
自國の

staris sur la unua plano, tamen homoj, kunlaborante ĉe taskoj tiel grandaj, ne povis ne esti pli-malpli influataj de motivoj ne egoismaj; kaj ni povas rigardi tiun epokon kiel ekzemplon de tio, kio estas atingebla per kombinado —ho ve! ke ĝi estas tiel malofta—de reciproka bonvolo, prudento, kaj bona gvidado.

Unu epizodo, la rezigno de la dajmjoj, estas treege interesa kaj sugestia. Posedantoj de bieno, alta rango, kaj aŭtoritato ordinare ne fordonas ilin sen longa kaj maldolĉa konflikto; kaj tamen tiuj feŭdaj estroj, en la nombro de ducent sesdek, ĉe la voko de patriotismo fordonis ilin preskaŭ sen murmuro. Laŭ mia opinio tio estas epizodo unika en la historio de la mondo; kaj la jam diritaj kaŭzoj de la rapideco kaj glateco de la okcidentecigado de Japanujo apenaŭ sufiĉas, por klarigi ĝin. Sed kelka kvalifiko estas necesa. Mark Rutherford skribis: "Pri tre malmultaj homaj agoj oni povas diri, ke tio aŭ ĉi tio per si mem kaŭzis ilin"; kaj la nuna okazo ne estas escepto el la regulo. Patriotismo ne estis la sola motivo. La dajmjoj estis entute en stato de inercio, kaj grandparte sub influo de siaj samurajoj, kiuj konsilante rezignon, estis instigataj parte de motivoj de patriotoj, kaj ankaŭ, kiel estas dirite, de la konvinko, ke tiu paŝo pliigus ilian propran potencon kaj influon. Tamen ne tia estis la rezulto; kiam la rezigno okazis, iliaj pensioj, estante kapitaligitaj, en la plimulto da okazoj baldaŭ elspeziĝis; kaj la samurajoj malriĉiĝis kaj baldaŭ forgesiĝis.

Cetere, serĉante la kaŭzojn de la relativa glateco kaj rapideco de ĉi tiuj ŝanĝoj, oni devas preni en kalkulon la spiriton kaj temperamenton de la Japanoj. Ekzemple, kiu okcidenta ŝtatisto volus konfesi en sia oficiala cignokanto, ke dum servado okazis multe da malbona administrado, kaj ke tio rezultis de lia "manko de virto," kiun li ne povis "sufiĉe lamenti"? Kaj se ni legus en nia matena gazeto, ke unu el niaj eminentaj nobeloj konsentis, konforme al la konsilo de unu el siaj subuloj, rezigni sian posedaĵon kaj sian rangon, ni nin demandus, kiamaniere okazis, ke oni enmetis tian absurdaĵon; kaj ni atendus kun certeco, ke

仕事
動機。利已的の
結合
相互の。善意。思慮
挿話。辭職
示唆ある。地位
權力
紛爭
愛國心
不平
獨特の
圓滑さ。歐米化
限定
例外
法則
無氣力
確信
恩給。資本化して
費消された
忘れられた
計算
氣質
政治家。辭世
政治
不德
嘆く
高位の。貴族
馬鹿げたこと

en la sekvanta mateno aperos absoluta kontraŭdiro, aŭ almenaŭ sciigo, ke la konsilinto estis tuj eksigita el sia ofico. Povas esti, ke la epizodo ne okazis ĝuste tiel, kiel ni ĝin rakontis; sed al tiuj, kiuj iom komprenas la pensmanieron de la Japanoj, ĝi tute ne ŝajnas nekredebla.

Ni legas en la *History of Japan* (d-ro David Murray), pri pardono al ĉiuj kondukantoj de unu ribelo (malgraŭ ke ilia ribelo estis longedaŭra kaj obstina), ĉar ilia heroa sindoneco al ilia princo, la venkita ŝoguno, tre plaĉis al la venkintoj; kaj, en la *Encyclopedia Britannica*, ke "tra la maltrankvilaĵoj antaŭ kaj post la Restarigo ne troviĝis eĉ unu homo, kies obeado al devo aŭ konvinko estus percepteble malfortigita de la kredebleco de persona danĝero." En periodo pli proksima aperis artikoloj de la Tokjo korespondanto de *The Times*, skribitaj ne longe post la tertremo de 1923; rakontinte, ke ĉirkaŭ miliono de la loĝantoj de Tokjo estas senhejmaj kaj ke Jokohama estas preskaŭ tute detruita, li daŭrigis: "Ne ekzistis paniko, kaj ĉe ĉiuj klasoj montriĝas mirinda pacienco... Ĉe la Japanoj eĉ la plej malriĉaj vendistoj de kamparaj manĝaĵoj *neniam penas ricevi troprofiton*. Oni povus eĉ diri, ke ĉe la nuntempa katastrofo la stratangulaj vendistoj donos moralinstruon al la tutmondaj komercistoj." ...

Dirante ĉion ĉi tion, mi ne havis la intencon levi la meritojn de la Japanoj super la okcidentaj popoloj; nek, aliflanke, sugestii, ke ĉiuj *ŝanĝoj*, faritaj por asimili ilin al la okcidenta civilizacio, necese estas *reformoj*. Ni aŭdas pri senlaboreco, fenomeno antaŭe preskaŭ nekonata en Japanujo, kaj pri domaĉaroj, eĉ en Tokjo. Ŝajnas ne dubeble, ke Japanujo entute multe profitis. En la daŭro de kvin maltrankvilaj jarcentoj da malkonkordo kaj konflikto la popolo estis premata sub la fera kalkano de senkompata feŭdalismo; ilia libereco, iliaj posedaĵoj, eĉ iliaj vivoj estis sub la absoluta dispono de iliaj feŭdaj superuloj. Malfeliĉa tiam estis la sorto de ĉiu malaltrangulo, kiu al samurajo ne kondutis kun konvencia respekto; ĉar la samurajoj sin kompensis pro sia lojaleco kaj sub-

絶對反對
指揮者。反逆
頑强な
大英百科辭典。不安
維新
明らかに
一身の。危險
通信員
地震
家無しの
恐慌
忍耐
暴利
天災
街頭の。道德的敎訓
企圖
功積
同化さす
文明
失業。現象
貧民窟
結果
不和
壓制された。踵
無慈悲な。封建制度
任意
慣例の。尊敬
償うた。忠誠。屈服

躊躇した
慮外の
取扱い
百姓。商人。職人
不活發の。機能
榮華。贅澤
條件。廢止された
憲法。普通選擧權
信仰の自由。初等教育。普遍的
技術の。與えられた
經歷（出世の道）。人材
題。進步
過去。定義
奇警詩
連續的の。個人
限られた。黃金時代
大陸
機會。恒久性
汲取る
驚異の
促進する。鼓吹する
悲劇
水準

metiĝo al siaj estroj per besta konduto al siaj subuloj, kaj ne hezitis faligi per glavo "subulon, kiu kondutis al li *en maniero alia ol la atendita.*" Ĝis la mezo de la dek-naŭa jarcento, kiel estas supozeble ĉe tia pritraktado, la granda plimulto de la Japanoj—terkulturistoj, negocistoj, kaj metiistoj—estis mizere malvigla popolo, kies ĉefa funkcio estis servado al la bonstato kaj lukso de la superuloj. Nun ĉiuj tiaj kondiĉoj estas jam abolciitaj, kaj Japanujo estas sendependa regno kun konstitucio, komuna voĉdonrajto, kaj religia plenlibereco. Elementa edukado estas universala, teknika kaj altgrada edukado estas plene provizita, kaj "kariero estas malferma por la talentoj."

Kvankam ĉi tiu verko havas la titolon *Progresado kaj la Pasinteco,* oni tamen rimarkos, ke ne troviĝas difino de "Progresado." Sed grandaj vortoj ne estas facile difineblaj, kaj ofte perdas multon ĉe la provo; difino, simile al epigramo, povas lasi ekstere pli, ol ĝi enprenas. En tiu ĉi verko, kiel ankaŭ aliloke, mi ĉiam uzis la vorton kun la senco de tia kontinua evoluado de la individuoj, kiu ankaŭ tendencas al la evoluado de ĉiuj. Limigita ora tempaĝo—por nacio, kontinento, aŭ eĉ duono de mondo—ne havas ŝancon por konstanteco; kaj neniu devus deziri oran tempaĝon, ĝis ĝi povos estis tutmonda. "La problemo", diris Rabindranath Tagore, "estas problemo tutmonda. Neniu nacio povas atingi propran savon per disiĝo for de aliaj." Dume ni ĉerpu kuraĝon el la historio de la nova Japanujo, kiu estas frapanta ekzemplo de la potenco de homa penado por akceli progresadon, kaj kiu inspiras al ni la kredon, ke malgraŭ la malfeliĉoj kaj tragedioj de la pasinteco kaj la unua tempo, ni povos—se ni kunlaboros kun bonvolo, prudento, kaj kompetenta gvidado, atingi pli altan nivelon kaj pli feliĉajn kondiĉojn.

Trad. de William Bailey

Bailey (1866–) Anglo. Akademiano. Ĝisosta Fundamentano kaj estas konata kiel "vivanta konkordanco" al la Zamenhofaj verkoj. Verko: tradukoj de "Penspotenco" de Anna Mills, "De Tutmonda Frateco" de G. Wates, 1938.

EL NOVAĴOJ

JAPANUJO KONFIRMAS KUNLABORON KUN LA NOVA REĜIMO

Grava Kunveno de Oficejo por Ĉinaj Aferoj hodiaŭ

Estas decidite, ke ĉefministro N. Abe kunvokos je la deka horo matene la 1-an ĉe sia oficiala loĝejo la kunvenon de Oficejo por Ĉinaj Aferoj, kiun ĉeestos la ĉefministro, kiu estas ĝia prezidanto, admiralo K. Nomura, la ministro de fremdaj aferoj kaj la vicprezidanto de la oficejo, generalo S. Hata, la ministro de armeo, vicadmiralo Z. Yosida, la ministro de mararmeo, s-ro K. Aoki, la ministro de financo, kaj vicgeneralo H. Yanagawa, ĝenerala direktoro de la oficejo, s-ro Suzuki, la direktoro de sekcio de politikaj aferoj, kaj aliaj, kaj diskutos pri gravaj demandoj pri konkretaj principoj por la solvo de la kuranta afero en Ĉinujo, temante ĉefe pri la kunlaboro al la nova ĉina centra reĝimo, kiu naskiĝos tre baldaŭ.

La fundamentaj principoj pri la solvo de la afero estas fiksitaj de nia imperio en la lasta aŭtuno, tuj post la konkero de Hankao, kaj klarigitaj kiel gvidprincipo de la "konstruo de nova ordo en Oriento" per la deklaro publikita la 3-an de novembro. Kaj la 22-an de decembro

新政權との提携確認

事變處理策愈核心へ

けふ重大興亞院會議

阿部首相は 1 日午前 10 時から首相官邸に興亞院會議を招集し，總裁たる首相始め副總裁の野村外相，畑陸相，吉田海相，青木藏相の 4 相並に柳川興亞院總務長官，鈴木同政務部長等出席し，近く生誕すべき支那新中央政權への協力を中心とする具體的事變處理方針に關して重大協議を行ふこととなつた。

帝國の支那事變に對する基本的處理方針は昨秋武漢三鎭陥落後に確立され 11 月 3 日の聲明において『東亞新秩序建設』の大指針が掲げられたが，次いで 12 月 22 日この基本方針に則つて近衛首相談の形式を以て日支國交調整の根幹ともゆうべき事變處理方策が明かにされた，即ち【1】支那と滿洲國 國 調整【2】

〔註〕［新政權との提携確認］ ĉef'ministro 首相。kun'voki 召集する。oficiala loĝ'ej'o 官邸。kun'veno 會合，會議。Ofic'ej'o por Ĉinaj Aferoj 興亞院。prezid'ant'o 總裁（他に實質的の「會長」があつて，「總裁」とゆうのが單に名のみであるばあいは，「會長」を prezidanto とし，「總裁」は alta protektanto，または單に protektanto とすればよい）。admiralo 海軍大將。ministro de fremdaj aferoj 外相。vic'prezid'ant'o 副總裁。generalo 陸軍大將。ministre de armeo 陸軍大臣。vic'admiralo 海軍中將。mar'armeo 海軍。ministro de financo 大藏大臣。vic'generalo（または general-leŭtenanto）陸軍中將。ĝenerala direktoro 總務長官。direktoro de sekcio de politikaj aferoj 政務部長。diskuti 論議する。konkreta 具體的の。principo 原則。solvo 解決。kur'ant'a 現行の。temi 議題とする。kun'laboro 協力。centra reĝimo 中央政權。fundamenta 根本的の。fiksi 確立する。imperio 帝國。konkero（原

日支防共協定締結（イ）同協定繼續中特定地點における帝國軍隊の駐屯（ロ）內蒙地方を特殊防共地域とすべきこと【3】日支平等の原則に立つ日支經濟提携の實現（イ）帝國臣民の支那內地における居住營業の自由（ロ）北支及び內蒙地域の特殊性を認めることの三原則がこれである，この近衞聲明に應えて同月 30 日重慶を脫出した汪兆銘氏は抗日重慶陣營に和平提唱の一大炬火を投げつけた後，今夏以來和平運動を政治上の現實の力として組織化することに重點を傾け，8 月 28, 29, 30 日の 3 日間にわたる國民黨六全大會を轉機として，汪氏を中心とする新政權樹立運動は本格化し 9 月 19, 20 の兩日には，既成新政權たる臨時，維新兩政府 首腦王克敏，梁鴻志兩氏との歷史的會談の結果新中央政府樹立母胎として中央政治會議が組織せられることに意見の一致を見，更に來る 8, 9, 10 の 3 日間，青島において三巨頭 第二次會談が行われ，中央政治會議の構成を中心として中央政府の樹立の具體的協議が續けられようとしている。

かくて支那に於ける新政權生誕を繞る客觀的諸情勢は全

oni klarigis laŭ tiuj ĉi principoj en la formo de la parolo de ĉefministro Konoe la projekton por la solvo de la afero, kiu povas esti la radiko de la reordigo de la interrilatoj de Japanujo kaj Ĉinujo.

Nome, 1) ordigo de la rilatoj inter Ĉinujo kaj Manĉoŭkŭo, 2) st rigo de kontraŭkominterna kontrakto inter Japanujo kaj Ĉinujo: a) restado de la japana armeo ĉe difinitaj lokoj dum la kontrakto estas valida, b) asignado de la teritorio de Interna Mongolujo kiel speciala pozicio por la defendo kontraŭ la komunismo, 3) realigo de ekonomia kunlaboro de Japanujo kaj Ĉinujo sur la principo de egaleco: a) libereco de loĝado kaj negocado de la japanoj en la int rno de Ĉinujo, b) rekono de la specialeco de la teritorioj de Norda Ĉinujo kaj Interna Mongolujo.

Responde al tiu ĉi deklaro, s ro Ŭan Ĉin-ŭei forlasis Ĉunĉin la 30-an de la sama monato kaj ĵetis al la kontraŭjapana tendaro en Ĉunĉin la grandan torĉon de repacigo, kaj depost la lasta somero li koncentrigas siajn klopodojn por reorganizi la repacigan movadon en realan potencon politikan. La Sesa Ĝenerala Kunveno de Nacia Partio, kiu okazis dum tri tagoj en aŭgusto, de la 28-a ĝis 30-a, fariĝis turnopunkto, kaj la movado de la starigo de la nova reĝimo kun s-ro Ŭan, kiel ĝia centro, ekhavis realecon, kaj la 19-an kaj 20-an septembro oni interkonsentis, post la historia konversacio inter li kaj s-roj Ŭan Ke-min kaj Ljan Fun-ĉi, la ĉefoj de la provizora kaj renoviga registaroj, ke oni organizos la centran administracian

文は，三鎭の方から見て「陥落」であるが，譯文は「陥落させること」の意。**Hankao** 漢口（原文の文字どうり「武漢三鎭」としようとすれば tri burgoj de Hankao, Hanjan, kaj Ŭuĉan であるが，譯文は Hankao だけで十分）。**klar'ig'i** 明かにする，說明する。**gvid'-principo** 指導原理（原文「大指針」を文字どうりに譯せば granda montrilo. それでも意味は通じるが，日本語でやたらに「大」の字を使うほど Esp. で granda の語を使っては目ざわりである）。**kon-struo** 建設。**novaj ordoj** 新秩序。**Oriento** 東洋。**deklaro** 聲明。**publiki** 公表する。**en la formo de** の形式で。**parolo** 談話。**projekto** 計劃。**radiko** 根，根幹。**re'ord'ig'o** 調整。**inter'-rilato** 關係。**nome** 卽ち。**star'-ig'o**（ここでは）締結。**kontraŭ-kominterna** 防共の。**kontrakto** 協定。**difini** 決定する。**valida** 有効の。**asign'ado** 指定。**teri-torio** 地域。**Interna Mongol'uj'o** 內蒙古。**pozicio** 位地。**defendo** 防衞。**komunismo** 共產主義。**real'ig'o** 實現。**ekonomia kun'-laboro** 經濟提携。**egal'ec'o** 平

konferencon, kiel la embrion de la nova centra registaro. Kaj en la 8-a, 9-a, kaj la 10-a okazos en Cintaŭ la dua intervidiĝo de la tri ĉefoj, ĉe kiu oni daŭrigos la konkretajn diskutojn pri la starigo de la centra registaro, kun la problemo de la konsisto de la centra administracia konferenco kiel ĝia kerno.

Tiamaniere la objektivaj cirkonstancoj ĉirkaŭ la naskiĝo de la nova reĝimo en Ĉinujo tute maturiĝis, kaj nun oni staras ĝuste antaŭ la historia turnopunkto, kiu devas esti nomata la "antaŭtagiĝo" de la nova Ĉinujo post la elprovo de la ĉina incidento.

Kaj tial ankaŭ la projekto de Japanujo pri la solvo de la afero renkontis la etapon starigi la plej sinceran kaj la plej konkretan planon, kiel aranĝi la rilatojn kun tiu ĉi nova reĝimo, kio akcelis la okazigon de la kunvenon de Oficejo por Ĉinaj Aferoj.

En la kunveno, unue klarigos detale ĝenerala direktoro Yanagawa pri la origina projekto de konkretaj principoj de la solvo de la afero post la naskiĝo de la nova reĝimo, esplorita ĉe la aktuala loko kaj ĉe la oficejo kaj inter ĝi kaj aliaj koncernaj fakoj, kaj poste okazos sinceraj diskutoj inter la kvin ministerioj. En ĉiu okazo la imperia registaro konfirmos la fundamentan principon absolute subteni s-ron Ŭan kaj esperi starigon de la nova registaro kun s-ro Ŭan kiel la centro, kaj poste decidos oficiale pri la konkretaj rilatoj al la nova centra reĝimo.

Kiel la trunkon de la solvo de la afero, Japanujo

く成熟し，まさに支那事變の試煉を經た後に於ける『夜明け前』とも云うべき歴史的な一大轉換期を迎えるに至つたよつて我が事變處理方策もこゝにいよいよこの新中央政權との關係を如何にすべきかとの最も切實な最も具體的な方策を確立すべき段階に突き進むに至りこゝに興亜院會議の開催となつたわけである。1日の興亜院會議においては，先ず柳川興亜院總務長官からかねて，現地並びに中央の興亜院部内並に關係各方面との間で檢討していた新政權生誕に伴うわが具體的事變處理方針の原案に就いて詳細な說明を行つた後，五省の間に眞劍な討議が開始されるものと見られるが，帝國としては

『汪兆銘氏を絕對的に支持して汪氏を中心とする新中央政府の速かなる成立を期待する』根本方針を再確認したる後更めて新中央政權に對する今後の具體的關係の正式決定をなす豫定である。

然して帝國としては，事變處理の根幹として飽く迄東亜新秩序の建設を要望するもので，領土の割讓や戰費の賠償要求をせざるのみならず，更

等。liber'ec'o 自由。loĝ'ad'o 居住。negoco 營業。interno 內部，內地。rekono 承認。speci-al'ec'o 特殊性。responde 應えて。Ŭan Ĉin-ŭei 汪精衞。Ĉunĉin 重慶。kontraŭ'japana 抗日の。tend'ar'o 陣營。torĉo 炬火。re'pac'ig'o 和平。kon-centr'ig'i sia'n klopodojn 努力を集中する（原文は「重點を置く」）。re'organizi 編成替えする。reala 現實の。pote co 勢力。Sesa Ĝenerala Kun'veno 六全大會。Nacia Partio 國民黨。turnopunkto 轉機。real'ec'o 現實性。inter'konsenti 意見が一致する。historia 歷史的の。konversacio 會談。Ŭan Ke-min 王克敏。Ljan Fan-ĉi 梁鴻志。ĉefo 首領，首腦者。provizora 臨時の。re'nov'ig'a reg'ist'ar'o 維新政府。organizi 組織する。adminis.racia konferenco 政治會議。embrio 胎兒（原文は「母胎」となつている）。Cintaŭ 靑島。inter'vid'iĝ'o 會見。kon-sisto 構成。kerno 核心。objektivaj cirkonstancoj 客觀的情勢。matur'iĝ'i 成熟する。antaŭ'tag'iĝ'o 夜明前。el'provo 試錬。incidento 事變。projekto 方策。renkonti 遭遇す。etapo 段階。sincera 眞劍な。plano 計

に進んで支那の主權を尊重して，支那の健全なる更生を期待するものであるから，新中央政府の構成に對しても北支及び內蒙地域の特殊性を確認するが如き新政府機構たらんことを要請するにとゞまるものと見られる，かくて帝國としては汪兆銘氏を中心とする新中央政府成立を契機として活潑な事變處理方策を講ずべき態勢をいよいよ整えるに至り，阿部內閣の中心使命たる支那事變處理は，一日の興亜院會議を契機として中核を衝くこととなろう。

esperas ĉiuokaze la starigon de la nova ordo de Oriento kaj tial ĝi ne nur ne postulos cedon de teritorioj kaj kompenson de la militaj elspezoj, sed ĝi aktive respektos la suverenecon de Ĉinujo, kaj esperas sanan renaskiĝon de Ĉinujo. Estas do supozeble, ke pri la konsisto de la nova centra registaro, Japanujo deziras nur ke la administracio havu mekanismon, kia rekonos la specialan karakteron de la teritorioj de Norda Ĉinujo kaj Interna Mongolujo; kaj tiele nia imperio pliĝustigos sian pozicion por vigle plenumi la principojn de la solvo de la afero, kun la starigo de la Ŭan-reĝimo, kiel ĝia turnopunkto, kaj la solvo de la afero, kiu estas la ĉefa misio de Abe-kabineto, tuŝos la kernon kun la turnopunkto de la kunsido de Oficejo por Ĉinaj Aferoj, okazigota la 1-an.

Tokyo Asahi, 1. nov.

新政權對策•速に通達

宣言前に飛躍的展開

政府の新支那中央政權對策は１日の興亜院會議で決定を見たので閣議決定その他の國內手續きを完了した上その對策要綱は日支協力の下に著しく具體化されることになり日支の新關係は漸く順調な歷史的新展開を示すこととなつた帝國は新支那の主權を尊重し互惠平等の新國交關係の規整

AGPRINCIPOJ POR LA NOVA REĜIMO DECIDITAJ

Salta Disvolviĝo okazos antaŭ la Deklaro

Ĉar la agprincipoj de la japana registaro koncerne de la nova ĉina centra reĝimo estas deciditaj en la 1-a ĉe la kunveno de Oficejo por Ĉinaj Aferoj, do kiam oni kompletigos la hejmajn formalaĵojn, nome decido ĉe la kabineta kunveno kaj aliaj, tiuj ĝeneralaj principoj de la agmaniero estos rimarkinde konkretigitaj sub la kunlaboro de Japanujo kaj Ĉinujo kaj la novaj rilatoj inter la ambaŭ landoj havos epokfarantan disvolviĝon pli kaj pli bonordigitan. Ĉar Japanujo respektas la suv-

劃。akceli 促進する。origina projekto 原案。esplori 檢討する。aktuala loko 現地。koncerna 關係の。fako 部門。ministerio 省。en ĉiu okazo 結局。konfirmos 確認する。fundamenta 基本的。absolute 絕對に。sub'teni 支持する。trunko 本幹。ĉiu'okaze=en ĉiu okazo. postuli 要求する。cedo 割讓。kompenso 賠償。milita el'spezo 戰費。aktive 積極的に。respekti 尊重する。suvereneco 主權。renask'iĝ'o 更生。supoz'ebl'e 多分。administracio 行政府。mekanismo 機構。karaktero 性格。ĝust'ig'i 正常化する。pozicio 態勢。misio 使命。kabineto 內閣。tuŝos la kernon 核心に觸れる(原文は「中核を衝く」)

[新政權對策・速かに通達] ag'principo 行動原則（原文は「對策」——「對策」には kontraŭ'rimedo とゆう譯もあるが，ここにはあてはまらぬ)。komplet'ig'i 完了する。hejmaj

erenecon de la nova Ĉinujo kaj deziras reguligon de la novaj interrilatoj sur la bazo de egaleco kaj reciprokeco, tial pri la sistemo, mekanismo, kaj funkcio de la nova registaro, ĝi atendas ekskluzive la iniciaton de la ĉina flanko. Kaj tamen Japanujo klarigas sian pretecon pri la kunlaboro kaj helpo, en la signifo, ke ĝi dividas kun Ĉinujo la ŝarĝon de la grava respondeco por la starigo de la nova ordo de Oriento, kio povas estis rigardata la unusola frukto de la kuranta afero, kaj haltas ĉe la deziro al Ĉinujo pri la tri principoj priskribitaj en la Konoe-deklaro en la lasta jarfino, nome, amikeco inter la najbaroj, komuna defendo kontraŭ Kominterno, kaj ekonomia kunlaboro. Sekve la principoj de nia teniĝo al la nova reĝimo, deciditaj en la 1-a, estas nenio alia ol enkorpigo de la enhavo de la Konoe-deklaro, de la vidpunkto de bonordigo de la rilatoj inter Japanujo kaj Ĉinujo. Oni decidis komuniki tion al la flanko de la nova reĝimo, post la formala decido ĉe la kabineta kunveno, kaj doni aktivan subtenon por la starigo de la nova registaro.

Tial oni nun povas antaŭvidi, ke la novaj interrilatoj de Japanujo kaj Ĉinujo jam sursaltos novan etapon, kiam finiĝos la kunsido de la centra administracia komitato, kiu okazos en la lasta dekado de la kuranta monato, ne atendante la oficialan deklaron de la starigo de la nova registaro. Kiel ĝia konsekvenco, oni supozas, Japanujo oficiale rekonos la novan registaron tuj post ĝia fondiĝo kaj restarigos normalajn diplomatiajn rilatojn per la interŝanĝo de plenrajtaj amabasadoroj, kaj tiam novaj paĝoj estos promesitaj en la historio de Oriento.

Tokyo Nitiniti, 2. nov.

を翼望しているので，新政府の體系，機構，運營等に關しては專ら支那側の發意に重きを置いているが，今次事變唯一の成果ともゆうべき東亜新秩序の建設に對し新支那とともにその重大責務を分擔するの見地から協力支援の態度を明かにし來り，僅に昨年末の近衞聲明に盛られた友好善隣共同防共，經濟提携の三原則を支那側に要請するに止まつた，從つて1日決定をみた新政權對策要綱も結局は近衞聲明の內容を今後の日支國交關係調整の觀點から具體化せるものであるが，廟議決定の手續きを終了した上はこれを新政權側に通達して新政府成立に積極的支援を與えることに方針一決を見た，よつて本月下旬開催することになつている中央政治委員會終了後には新政府の正式樹立宣言を俟ず日支の新關係は早くも飛躍的新段階に到達すべきものと豫想されるに至つた，この結果新政府成立の曉は直ちに正式承認，全權大使の交換によつて正常外交關係を回復するものと見られ東亜の歷史に新しい一頁が約束されるに至つた

formal'aj'oj 國內手續。**kabineta kun'veno** 閣議。**ĝeneraraj principoj** 一般原則（要綱）。**ag'maniero** 行動様式，態度。**rimark'ind'e** 著しく。**epok'far'ant'a** 劃紀的の（原文「歷史的〔新展開〕」を文字どうり譯すと historia〔または -e〕nova ...）。**dis'volv'iĝ'o** 展開。**re-gul'.g'o** 規整。**sur la bazo de** の基礎のうえに。**reciprok'ec'o** 互惠。**sistemo** 體系。**funkcio** 運營。**ekskluzive** 專ら。**iniciato** 發意。**pret'ec'o**（用意の整つているとゆう）態度。**dividi ŝarĝon** 分擔する。**respond'ec'o** 責任。**unu'sola** 唯一の。**pri'skribi** 述べる。**Kominterno** コミンテルン。**ten'iĝ'o** 態度。**en'korp'ig'o** 具體化。**en'havo** 內容。**komuniki** 傳える。**antaŭ'vidi** 豫想する。**lasta dekado** 下旬。**kurant'a monato** 今月。**konsekvenco** 結果。**fond'iĝ'o** 成立。**normala** 正常の。**diplomata** 外交上の。**inter'ŝanĝo** 交換。**plen'rajta ambasadoro** 全權大使。

LA REVUO ORIENTA

Decembro 1939 Jaro XX N-ro 12

交戰國間通信の中介

ヨーロツパの時局とエスペラント

さきの世界大戰にあたつて，UEA（萬國エスペラント協會）が，中立國の地位と世界的組織網とを利用して，交戰國相互間の通信を中介し，非常に便利がられたことは，エスペラント運動史のうえに，よく知られるところであるが，今回も，UEA はいちはやく，おなじ servo をすることを決定した。

この中介される通信物は，親戚あるいは友人同士の純粹に個人的なものに限り，政治や戰爭に關することは，全然書いてあつてはならない。手紙は封を開いたまま，UEA あてに20グラムまでごとに，國際返信切手券2枚づつを添えておくれば，相手國へ傳送してくれるのである。

ブラジル地理學會で

エスペラント教授

ブラジル國立地理學統計學會が，その機關誌にエスペラント文の梗概を加えることにしたことは，11月號に書いたとうりであるが，この學會では，さらに，7月19日の評議員會で，したの決議をした。

1. 本學會が毎年開く國立統計局從業員のために開く理論と實際講習會の必須課目として，エスペラントを課すること。

2. 書記長室は，この教授の日程を編成し，有能なる教師を得て，これが實際的効果をあげるに力めること。

3. ブラジル地理學統計學會は，ブラジル・エスペラント聯盟，特にその會長 Couto Fernandes 博士に對し，ブラジル統計補助語としてエスペラント利用について不斷の有効なる協力を感謝すること。

The Lingvist のエスペラント欄

ロンドンで出されている語學の新月刊雜誌“The Lingvist”には，イギリス語，フランス語，イスパニア語，イタリア語，およびエスペラントで編輯されている。現在ではエスペラント文の部は，わずかに250語に限られているが，編輯部では，エスペランティストの讀者が100人増すごとにエスペラント文100語づつつけ加えると言つている。

南洋に學會支部

南洋アンガウル島に學會支部ができた。

アンガウル島の會員加藤三郎氏は，この夏學會正會員15名をあたらしく獲得して，支部設置を申請されたので，學會では，10月25日付承認した。これで，學會支部は，內地，朝鮮，滿洲國，南洋にわたり，19ケ所となつた。

新支部の宛名は南洋カロリン郡島アンガウル島官舍加藤三郎氣付財團法人日本エスペラント學會カロリン・アンガウル支部

支部代表者 加 藤 三 郎

各地報道

・締切：毎月１日着便・

お願い：1. 締切は，かならず守つてください。報道の新鮮さを期待して，この欄にかぎり，締切日を他の原稿よりも半月もおくらせてあるのですから。

2. 原稿は，かならず20字づめに！ ハガキにこまごま書いてあるのは，時間のない編輯者にとつて，たいへん苦痛ですから。

東京

「このまま別れてしまうのはおしい」 harmonia な講習會であつた。男女あわせて11人，5月6日から9月23日まで，4ケ月半，終り近くなつて東京を去つた1人を除いては，落伍者はわずかに1人。そこで，最後の日の茶話會に，誰からともなく，自然に話が持ちあがつて，年に4回くらい，おなじ顔ぶれが，何とゆうことなく集まつておしやべりをしようとゆうことになり，その第1回が，10月15日の日曜に行われた。前後を雨にかこまれた，たつた1日の秋晴れに惠まれて，朝9時，東京驛集合。ちようど，大阪から上京中の伊藤幸一氏も參加して，まず鎌倉へ。驛には，毎回，ここから熱心に通われた佐々木夫人が，寫眞班（實は尋常6年の令息）をつれて待つていられる。それに，おなじ町の田中氏と，平塚からわざわざ出てくださつた清水先生とが加わり，鶴岡八幡宮，由比ケ濱，大佛，江之島等を歩き1日をすごした。

北海道

〔北海道エス聯盟〕 期待されていた北海道エスペラント大會も賑やかに終り，HEL-ano も一先ずホツとした形であるが，初雪が降り寒さきびしきを迎えて次で來るべき大飛躍に備えるべく，英氣を養つている。

今年度の事業としては，大會で審議された展覽會の開催とか，その資料蒐集とかが豫定されているが，之に要する費用も相當なのでその捻出方法も考究されなければならない。

事變下にあつては皇道精神の闡明，正義日本の海外への宣傳が特に必要なのであるが，從來比較的おろそかにされて居た海外通信もこの際聯盟で指導的立場をとつて之に拍車をかけたい。

今回木下新名譽會長を迎え，我が HEL は元氣潑溂としてこれ等の問題を逐次に解決せんとしている。

HEL 本部報

〔小樽エス協會〕 次回北海道大會をこの地に迎えるべき我々は，今雪深き土へと綠の鍬を高く振り上げようとしている。10月23日福田氏宅に同志會合し，佛教エス會との準備委員會設立について談合，腹案を討議，近日中顔合せ會を開くことに決定した。協會としては展覽會，講習會を行ふことにより會力充實に資し，毎水曜日を例會日と決め，着々活潑な動きを見せつつある。 （村田）

尙，協會事務所を下記に變更。

小樽市花園町西四ノ五 西角方 村田氣付

北陸

〔富山エス會〕 9月20日，月例會，出席者，渡部，馬場，今村，岩杉。用書 Julio Baghy の Dancu, Marionetoj の輪讀をやつていると，ヒヨツコリと，滿洲から歸省中の余川久雄氏が訪れた。我々は餘り突然の來訪にビツクリしたが，氏を圍んで，滿洲の色々な話やエスペラント運動に就いて，時の移るのも忘れて歡談を續けた。氏は嘗て富山にエスペラント運動の華々しい時代を作つた闘士，滿洲に去つてからも任地で矢張り熱心に運動に參加されている事は，富山のエスペラント運動を受

繼ぐ我々を大いに發奮，激勵せしむるものがある。

10月2日，馬場氏宅の輪讀會の熱心な會員だつた更科氏が，東京に轉職するのを送る爲，例會日を變更して，渡部氏宅にて，月例會に兼ねて送別茶話會を開く。出席者，渡部，馬場，今村，岩杉，更科氏と卓を圍んで，色々と氏のエスペラント學習の動機や，名古屋時代の思出話等に耳を傾ける。席上，富山エスペラント運動の强化を計る爲，今迄の月2回の例會を毎週火曜日とすること，が決められる。又普通試驗を富山で施行する機會を持つことや，今秋北陸エスペラント大會開催のこと等色々な問題が論議された。最後に，エスペーロの合唱で會を閉じる。

馬場氏宅の集りは，テキストとしてカルロを用いて居ます。特に初學者の來會歡迎，會費不要，テキストは氏の手摺のものを無代配布，場所は諏訪川原，市營住宅。

毎火曜日例會は總曲輪七二，渡部隆志方にて會費不 ，附近同志の來會大歡迎。(岩杉)

九　　州

〔學會宮崎支部〕 明年度28回大會準備に忙殺され乍らも，年中行事のエスペラント初等講習會を市内文華堂書店に於て10月3日開會した。來會者19名中，初の受講者9名を算し，いづれも熱心なる希望を我等の運動に寄するものばかりであつた。講師は支部會員寺澤晋氏，井上氏讀本を用い毎週，火，金2回午後7時から9時まで3ケ月終了の豫定である。尙舊會員も奮つて出席講師を助けて新會員を激勵している。尙支部會員菊山氏は其勤務先の宮崎局に於て kvin belaj fraŭlinoj に對し，講習を毎日午食後の30分を利用して續けている。旣に井上讀本を終り Andersen を讀み，會話や作文 (Ekzercaro) の練習中。
☆第28回大會に對しては大阪を始め續々申込があり，準備委員一同感激してゐる。

大　　陸

〔大連エス會〕 9月12日滿鐵厚生會館に於て守隨一氏の送別及び久保義郞氏の歡迎會を行えり。滿鐵調査部一般經濟係の新京への移轉により守隨一氏は大連より新京へ轉勤。又大連に有能の士を失つた處へ，今度は嘗て學會にて知られたる久保義郞氏が，大連陸軍病院齒科醫として來連，同夜會せる者，川上，宗，筧，武藤，加來，野々村，石崎にて，兩氏の健康と健闘を祈つて夕食を共にした。

10月28日，經育事務所へ榮轉の滿鐵總裁室外國係，筧太郎氏の送別壯行會を厚生會館にて擧行。瓦房店より由比忠之進氏の顏も見えて一同會食，筧氏の活躍に期待を以て激勵せり。(石崎)

Parolas Membroj

• Respondas Redaktoro •

11月號を讀んで

學術振興部といえば大げさですが，Esp. 作文辭典ともゆうべきものを要望された Kawasaki San の一文を讀んで，こうした部を學會に作つていたゞけたらと思いました。Espisto の仲間にはコツコツと撓まず研究を續けていられる方が少くないようですが，今のところ適當な聯絡統制の機關もないため，或は寶の持ぐされになつたり，重複したり，旣に昔なされた研究を繰返したりする事も皆無ではない樣です。從つて學會にこうした部ができて，今迄 R. O. 其他に發表された研究の分類表などを作り，又各地の仲間の研究・調査の temo を集めて登錄しておき，例えば ofteco をしらべたい時にはそこに問合せれば，今迄にはこれこれの研究があり，今は誰が何の ofteco を調べているといつた返事が貰えたら，新しく何かに着手する場合や共同的研究を企てる場合に大に助かると思います。仲間のうちには學問的良心が銳い爲(？)研究を他人に知らせたり，公に發表する事を嫌う方もあるとか聞きますが，こんな時代ですから多少その方の良心は緩和して知識の公共化の爲に歩みよつていたゞけば，これの實現もやさしいでしようし，色々な實際的な面倒は Tōkyō の仲間の方が好意的にやつて下されば經費の方の心配もあまりせずにすむのではないでしようか？

出版書目しらべ Miyake San の卷頭文に記された Nippon 文化宣揚の爲の出版計畫に

SUR LA JURNALISMO

新聞雜誌とエスペラント

新 聞

戰車 9. 28 「エスペラント初等講習會開催・10月3日から3ヶ月間」——學會支部主催講習會について。

宮崎今日 9. 29 「エスペラント初等講習會開催・10月3日から開講」——同上。

大阪每日(宮崎版) 10. 1 「エス語講習會」——同上。

讀賣新聞 10. 1 「火花を散らすラジオ宣傳戰」の中に,「ソフィア放送局はエスペラント放送に於いて各國に先鞭をつけた(中略)エス語のプログラムは每月約三回放送されている」。

日本學藝新聞 10. 5 「エスペラント文化通信」

宮崎今日 10. 22, 24, 25 「非常時局と國際語エスペラント——河野憲利」——學會支部主催初等講習會における講演,「世界エス語普及は人類の指導者日本の責任である」

宮崎每日 10. 25, 26 「非常時局と國際語——河野憲利」——上におなじ。

雜 誌

協和 (滿鐵社員會發行) 10月號 「滿鐵とエスペラント——宮崎巖」——「文豪二葉亭四迷」,「野戰提理部の先覺者達」,「名將達とエスペラント」,「後藤新平氏のエスペラント宣傳」,「北鐵の技師長と仙石貢博士」等の項目にわけて,乃木大將がエスペラントを勉强した話,奧元帥のエスペラント推奬の手紙の話,後藤男がエスペラント宣傳を買つて出た話など。

祭政 第4號 "Kiel estas en la Ĉielo Tiel estu sur la Tero—Teiiĉi Mutoo, trad. de T. Nakamura"

朝光 10月號 「言語の發達と生命——貫名美隆」——「朝鮮日報所載『朝鮮語の過去と未來』中特にエス問題に關し」と傍題して,「高邁なる理想の下に人智の技巧を盡したエスペラントも早自然消滅の運命に當つているではないか」とあるに對し,6ペイジにわたる反駁。(高允鎭氏報)

興正 10月號 「時事雜感——高橋邦太郎」のなかに,エスペラントの宣傳。

文化日本 10月號 「關係團體の活動」のなかに,「日本エスペラント學會」——第28回大會開催について。

英語青年 11月1日號 「片々錄」に「中等教育における外國語の問題」——本誌特輯號の紹介。

セルパン 10月號 「雄鷄通信」に,第31回萬國エスペラント大會について

はどなたも賛成のことでしよう。それについてどんな書物が先ず出版されるべきかの參考に次の樣な調べをしてはどうでしようか?即ち同樣な計畫を持つ Nippon Rōmazikai と共同で(或いはカナモジカイも希望があれば加え)各方面の識者多數に«Nippon に關心を持つ外國人にまず讀んで貰いたい本5册(又は10册)»をえらんで貰うのです。事は Nippon 文化全體に關るのですから彼らも喜んで考えてくれるでしよう。そして同樣な志をもつ團體と共同して行うことは,費用の上でも時間の上でも回答率の上でも有利だと信じます。(國際文化振興會などが後援してくれればなほ結構です。)これらの人々からえらばれて高點をしめた本は或は合理的な國際語により,或は合理的に書き表された國語によつてやがて出版されるべく,かりにすぐ出版できぬまでも將來の出版の目やすになり,又えらばれた本をしる事によつてわれわれも少からぬ益をうけるだろうと思ひます。實現を望む次第です。(*Isiga-Osamu*)

☆どちらも結構な案であり,ことに,最初のなどはむしろいままでにできてないのが,ふしぎなくらいですが,また,それほど困難な仕事でもないのですが……。地方のかたにも全國的な仕事を分擔していただけたらと,まえから考えていることですが,これなど地方のかたでもできることですから,さしずめ Isiga さんあたりにやつていただけたらとおもいます。もちろん,學會と十分に連絡をとつて。第2の案,文化宣揚部の仕事としてとりあげるべきものですから,ちかく,おりを見て,問題にのぼらせましよう。(*M*)

最近號地方會機關誌

FORTA VOKO 9月號（富山縣城端町野村理兵衞氏方北陸エスペラント聯盟）言語社會學——角尾芳風，倉田百三「布施太子の入山」——野村理兵衞譯（昭和4年1月創刊號發行以來，この號は第31號であるが，編輯者の都合で，近く「布施太子の入山」完結次第廢刊と豫告）。

LA DUA BATALEJO 14（9月20日發行）（浦和市浦和高等學校エスペラント部）Pri nuntempa tendenco de medicino——笹山晋夫，Ĉu tutanismo kaj individualismo povas kunekzisti?——早川保昌，Unu versaĵo de S. Muŝakoĵi——水野傳一，Kio estas Geoĥemio?——河合貞吉，Enkonduko al Amasteorio——德永秀雄，La eŭropaj vortoj en japana lingvo——市川重一，エスペラント餘談——深谷昌次，伊太利便り——野上素一。

LA LIBERO 9月號（佛教雜誌）（大阪府泉北郡大濱町松之濱 809 中西義雄）Nature Dharo fariĝas, S-ro Kenŝin Asano——中西義雄，Jesuo? Ŝinran?——M. Yamanaka.

LA VINBERBRANĈO Vol. IV, N-ro 3（10月號）（靜岡縣賀茂郡下田町廣岡尾崎方日本基督教エスペランチスト聯盟）Analizo de sankta skribo, Kiel mi fariĝis kristano（內村鑑三）——石賀修譯，Nomoj de Dio——M. O, Materialoj de pentateŭko——M. O.

その他，現在發行中の地方會機關誌

INFORMILO de OES（大阪エスペラント會）
INFORMILO（日本エスペラント婦人聯盟）
FERVOJISTO（日本鐵道エスペラント聯盟）
VERDA MONTETO（和歌山師範綠丘會）

〔公告〕

學力檢定合格者

I 高　等

下記の諸氏は，學力檢定規約附則により高等學力認定證の附與を申請されましたので，試驗委員會で詮衡の結果，これを適當と認め，附與することにいたしました。

昭和14年11月1日

財團法人日本エスペラント學會
理事長　大石和三郎

〔附則第1項によるもの〕
60. 板橋鴻（東京•醫博），61. 上田嘉三郎（東京•會社員），62. 山崎弘幾（東京•教諭），63. 林學（東京•醫師），64. 內田雄太郎（東京•元海軍教授），65. 篠田秀男（山形•醫師），66. 下村芳司（名古屋•會社員），67. 浦良治（東京•學會評議員•帝大助教授•醫博），68. 島崎敏一（群馬縣•商業），69. 吉川貫夫（東京），70. 右近秀藏（東京•會社員），71. 村上孝子（高崎•訓導），72. 石川宅十郎（東京•運轉手），73. 新川正一（川崎•高女校長），74. 前原準一郎（桐生•桐生機械專務），75. 袴田俊雄（東京），76. 黑宮孝壽（愛知縣•農業），77. 宮武正道（奈良•著述），78. 難波金之助（岡山•鑄金家），79. 青木武造（神奈川•鐵道官吏），80. 佐羽吟作（東京•會社員），81. 野村理兵衞（富山縣），82. 美野田琢磨（東京•學會理事•土木技師），83. 野田駿太郎（長崎縣•醫師），84. 野原休一（下關），85. 岩下守四郎（東京），86. 平川さだの（東京），87. 里吉重時（大阪府•銀行員），矢野泰（吳•分析工），89. 渡部隆志（富山•教諭），90. 巢山毅（宮崎•官吏），91. 多木燐太郎（兵庫縣•肥料製造業），92. 北原二郎（朝鮮•銀行員），93. 久住久（佐賀縣•窯業試驗場囑託），94. 寬太郎（維育•滿鐵社員），95. 福富義雄（東京•學會評議員•日本醫大藥局長），96. 溝口勇（佐賀縣•銀行員），97. 鹽山寬市（大牟田•三井三池製煉工場長），98. 保城成之（橫濱•學會評議員•東洋電機技師），99. 加藤正美（名古屋•豫備陸軍航空兵中佐•豐國機械大江工場長），100. 井上萬壽藏（東京•學會理事•國際觀光局課長），101. 隅谷信三（大阪•化學機械製造業），102. 山川强四郎（大阪•帝大教授•醫博），103. 山田貞元（東京•藥劑師）。

〔附則第2項によるもの〕 58. 橋田慶造（廣島•放送局部長），59. 宮城幸子（東京•學會評議員•文化振興會職員）

II 普　通

下記の諸氏は9月24日札幌で施行の普通檢定試驗を受け合格されました。

昭和14年11月1日

財團法人日本エスペラント學會
理事長　大石和三郎

50. 江口晉吉（小樽），51. 村田振一（小樽），52. 細井末夫（空知郡），53. 吉田榮（函館），54. 竹吉正廣（旭川），55. 當麻憲三（札幌），56. 木村喜壬治（札幌），57. 佐々木昭彥（札幌），58. 藤田信輝（旭川），59. 川名正二郎（旭川），60. 田中正義（旭川），61. 佐藤德治（札幌），62. 前田德泰（札幌）。（發表順位は受驗番號順）

ことしの學會

is as os

12 月號といつても，これが出るのは 11 月 12 日であるから，ペンをとつているいま，ことしの總決算のできるのは，まだまる 2ケ月のちのことである。

だから，ここには，「報告」とゆうような四角ばつたものでなく，學會のこと，あれこれについて，會員諸氏が知りたいとおもつていられそうなことを，いわば “vivatesto” として簡單にお知らせするだけである。

事務の陣容 主事 1 人，女事務員 1 人，それに掃除，使い歩きなどの少女 1 人。これだけが，現在の常備軍である。この他に，三石理事が，鐵道省にお勤めのひまに，帳簿の方を受持たれ，雜誌の發送などのばあいには，三石氏の御家族が動員されるとゆう機構。

ところが，その三石氏が，2 月中旬から 9 月まで，半ケ年あまり，病氣入院と豫後靜養とのため，戰線を離れていられたところへ，oficistino も，昨年 2 月以來働いてくださつた samideanino の米田孃が，健康の都合で，5 月かぎりで退職されたあと，後任がはつきりきまらず，まる5ケ月のあいだ，事務部は，まつたくの非常時であつた。このことが，ことしの學會の活動に對して全面的な障げとなつた。

さいわい，三石氏の健康も 9月半ばころからもとにもどり，oficistino もきまつた。

文化宣揚部 開店休業の狀態である。これについては，ある計劃があつたが，それの下準備にあたつていたわたくしが，うえに言つたような事情で，その日その日の事務にしばりつけられてしまつたために，てばやく運ばなかつた。そのうちに，計算に入れていた外部の事情がすつかり變つたために計劃の立てなおしが必要となつた。

來年に期待していただきたい。

試驗制度 ことしはじめて設けられた檢定試驗の制度については，その都度公告したから，だいたい御承知のはずであるが，初等試驗は東京，大阪，名古屋(以上同時)，札幌，福岡の 5 回，受驗者合計 73 人。高等試驗は，大阪 1 回，受驗者 14 人。これに，ことしに限り認めた無試驗檢定規程による高等科合格者，11 月 1 日までに，104 人。

小坂著作集 小坂先生の誕生 50 年を祝う記念出版小坂著作集の出版は，たいへんおくれたが，それの第 1冊として出される「エクゼルツァーロ註釋」が，大體，ことしのうちに出來あがるみこみがついた。

四六判約200 ペイジ。かつて「エスペラント」誌に連載したものに對し，たくさん筆を加えていただいた。これこそ，日本のエスペランティストは，たれもが，かならず備えておかなければならないものである。ことに，“Fundamento de Esperanto” が，發行元で長らく品切れになつておるおりから，おういに喜んでいただけることと期待している。

これについで，來年は，たぶん，「前置詞略解」が出るはずである。

日本書紀完成 野原先生のエスペラント譯「日本書紀」5 册が完成した。菊判 800 ペイジ。いまさらながら，たいへんな大事業であつたとおもう。翻譯，校正まで全部 1人でおやりになつた。第 3編からのちは，校了になつたのちに，1 度，わたくしが目をとうした。わたくしは，ただ 1とうり目をとうすだけであつたが，3 校，4校とくりかえされた，その校正だけでも，ずいぶんお骨折りであつたろうとつくづく感じた。

出版 うえにあげたものの他には，出版ができなかつた。來年は，しかし，かなりおうく出す計劃である。現在，原稿のできあがつているのは，川崎直一「語原辭典」，佐々城佑「初等讀本」。どちらも，表題は，はつきりきまつていない。川崎氏の辭典は，エスペラント單語理解の手段として役立つところおういであろう。佐々城氏の讀本は，井上氏の讀本だけでさびしがられているときだから，歡迎されるであろう。

さらに，佐々城，岩下兩氏の「ザメンホフ演說集」の改訂版を出すことになつている。原稿はできあがつているが，この改訂版には “Vivanta konkordanco al la Zamenhofa Verkaro” としてなだかい akademiano, William Bailey 氏が，多くの助言を與えられることになつており，その關係で，すこし暇どつている。これが完成のうえは，世界のエスペラント界に非常におうきな貢獻をなすであろう。

このほか，火野葦平氏の三部作（著者と交

各地報道追加

大　阪

〔大阪エス會〕 例會：火曜日信濃橋日清ビル，ワセダクラブ。ザメンホフ讀本第3部。祭日のため會場休み日の外防空演習中も續行した。

ピクニーコ：11月5日奈良へ，帝蓄見學，吹込の豫定。

エスペラント演說：大阪外語3年生奥村君ガスビルで獅子吼す。通譯2年西村君。エスペランチスト多數聽衆にあり。盛況。當日OES-kursoのビラを配布す。

OES 秋季講習：〔初等〕兒島壯一氏，ワセダクラブで，11月6日——12月1日，7時から9時まで（月•水•金）用書「エスペラント第一步」。

〔中等〕貫名美隆氏，ワセダクラブで，11月7日から，火のみ，1月30日まで。7時から9時まで。用書「中等讀本」，費用3圓。

ザメンホフ祭：例會場ワセダクラブで，京阪神合同の豫定，伊藤委員司會，會費80錢（夕食代），午後6時から9時まで，餘興•合唱•講演等ある豫定。

OES への問合せは信濃橋日清ビル内ワセダクラブ氣付のこと。

滿洲國訪問者へ

•ぜひお立寄りください•

最近内地のエスペランティストで滿洲國を訪問される人が相當あるようですが，滿洲國御旅行の際は，この新しき土を耕しつつある同志を訪問し，instigi してくださることを，日程のなかへぜひお組入れください。團體旅行等で，御自由の時間のないばあいでも，せめて驛の停車時間，あるいは，出發，到着の時刻なりとも，各地の會あてに御通知くださ い。

滿洲エスペラント聯盟

〔各地方會所在地〕

大連 聖德街 4-59 宋禹憲（シヅカ醫院）方 大連エスペラント會

奉天 紅葉町 4 阿部淺吉方または 鐵道總局工務局保線課田中疊太郎氣付 奉天エスペラント會

新京 祝町 2ノ14 荒川衛(え)次郎方 新京エスペラント會

〔個人住所〕

ハルピン 道裡警察街 日滿製粉會社 大木克己

錦州 壺蘆島築港建設事務所 アリマヨシハル

瓦房店 滿洲製絲會社内 由比忠之進

涉中），坪田讓治氏の「風の中の子供」などが，ある人々の手によつて翻譯されつつありこの雜誌に連載中の "Krestomatio kreskanta" も，おりをみて，1冊にまとめるはずである。まだ計劃中のものも，いくつかある。

しかし，あまりたくさんならべても，印刷用紙不足のおりから，空手形におわつてはいけないから，だいたい，やゝ確實なもののみにとどめておく。

講習 ことしは，學會內に常設的な講習所を設け，1年分の計劃を最初にたててやつた。初等，中等各4回，高等2回，合計10回。聽講者は，通算して，初等52名，中等39名，高等17名。この講習所では，試驗制度設定の意義を重んじて，講師を，高等檢定の資格（實質的にも，形式的にも）をもつたものに限つたため，適當の講師を得るに苦心した。資格のある人も，時間割が rigora であるため，くりあわせがつかなかつたりした。その結果從來，講習の指導にはあたらないことにしていたわたくしが，かなりの時間をせおいこむ結果となつた。來年は講師のやりくりに，もつとうまく都合をつけたいとおもつている。

會員の動態 新しい會員の增加は，きわめてすくない。しかし，退會も，いたつてすくない，したがつて，このところ會員の數は，だいたい固定しているといつてよい。店頭賣の數も，ここ1-2年間ほぼ固定している。

volontuloj かつて華かであつた volontula korpuso は，全然あとかたなくなつてしまつた。しかし，最近，またぼつぼつ手傳つてくださる方ができはじめた。現在，每週來てくださるのは，木村氏，三石淸氏。これに袴田氏が每週1回來てくださるように約束してくださつたが，これはさつそく，講習會指導にまわつていただいたため，しばらくその方を專問。

(M-Ŝ)

本郷だより

幾人かの人たちに對する感謝の言葉をもつて，この年を見送る挨拶にかえたい。

1. 前橋の上田正雄氏——封筒に押される「前金切」の印を「會費切」にしてはどうかとの御注意。それは，こちらでも氣のついていたことであり，改めたいとおもいながらもついそのままになつていると御返事したところ，おりかえし，「會費切」とゆうゴム印を自分で作らせて，送つてくださつた。

ちいさいことのようではあるけれど，こちらがつい臆劫で實現し得なかつたことだけに，叱るにも責任をもつて叱るとゆう態度が，つくづくありがたかつた。

2. 釧路の原田三馬氏——ことしも，總目次を作つてくださつた。東京にお住いのころ，一度お願いしたら，東京を去られたのちも，こちらでうつかりしていても，お忘れなく，作つてくださる。

3. 10月號にも書いたことですが，その後，普通會員から正會員へ，正會員から賛助會員になつてくださる方がひきつづきあること，しみじみと，ありがたいことにおもいます。

10月のごときは，會費拂込み73人のうち，特別1，賛助1，正51，普20とゆう成績でした。 (M)

新賛助會員（9月1日から10月31日まで）

桑原星羽(朝鮮)，高瀬正榮(札幌)，濱田正榮(石川)諸氏

新特別會員 (同期)柳田國男氏(東京)

個人消息

・榮轉・

伊藤已酉三氏(學會評議員)岡山醫大病院藥局長に。

・大陸進出・

久保義郎氏（新潟エス會の中心人物）は，關東軍囑託となり大連へ。

成田常次郎氏 醫博) 大連關東衛生試驗所へ。

富松正雄氏（長崎エス會で獻身的に働かれた人）は上海の三菱江南造船所へ。

萩谷寛氏(仙鐵エス會) 上海の華中鐵道會社へ。

中村靜人氏(長野) 河北省石門市新民會指導部へ。

奧山才二郎氏(山口) 遼陽市外小野田セメント小屯子出張所へ。

・海外へ・

寛太郎氏（大連エス會・滿鐵からエス文案内を出させた人）は滿鐵のニユーヨーク事務所へ榮轉。

・歸朝・

後藤光子孃 シンガポールから歸朝。

〔**學會訪問者**〕 9月，10月中に，上京に際し，學會を訪問された會員。

小坂狷二(名古屋)，宮崎巖(熊本)，貫名美隆(大阪)，椎橋好(山梨)，淸水勝雄(平塚)，進藤靜太郎(大阪)，田口龍雄(神戶)，伊藤幸一(大阪)，城戶崎益敏(大阪)，杉本良(靜岡縣)，松下正行(和歌山)の諸氏。

〔公告〕

小坂賞基金寄附者

東 京	龜崎佳子孃	20口
横 濵	岩山明正氏	2口
	計	22口
		(11 圓)

〔公告〕

文化宣揚部へ寄附

10圓 第7回北海道エス大會

學會會費

（1 年 分）

正 會 員	3 圓
賛助會員	5 圓
特別會員	10 圓
終身會員(一時金)	100 圓

毎月一回 一日發行 エスペラント 第七年 第十二號

昭和十四十一年月 十 日 印刷納本
昭和十四年十二月 一 日 發行

編輯發行人 大井學
印刷人 竹田佐藏 東京市神田區三崎町二ノ四
印刷所 一匡印刷所 東京市神田區三崎町二ノ四

定價一部20錢・送料5厘

6月分 1圓20錢・送料共
1年分 2圓40錢・送料共

發行所 財團法人 日本エスペラント學會 振替東京 11325
東京市本郷區元町1丁目13番地4 電話小石川5415

注意

一受領票は振替貯金拂込の證據となるものに付大切に保管せられたし

一拂込金不着又は其他の事故に依り問合せらるゝ場合は必ず左の事項を記入せられたし

拂込月日、拂込郵便局名、口座番號、加入者氏名、金額

一振替貯金の拂込を請求せらるゝ場合は左の割合に依り料金を郵便切手を以て納付せられたし但し拂込料金加入者負擔と表示しある專用拂込書用紙使用の場合に限り加入者の貯金より徵收します

壹圓迄	貳錢	百圓迄	拾錢
五圓迄	四錢	五百圓迄	拾五錢
拾圓迄	六錢	千圓迄	貳拾錢
五拾圓迄	八錢		

壹千圓を越ゆるときは其の超過額壹千圓迄毎に五錢を加徵す

通信文記載欄

☆第28回日本エスペラント大會☆

參加申込書

1. 氏名（フリガナツキ）……
2. 職業（或イハ學校名）……
3. 住所……
4. 滯在豫定　日間
5. 宿舍申込　有・無
6. 前夜懇親晩餐會　出席・不出席
7. 第2日觀光　參加・不參加〔第　班〕
8. 所屬エス會＿＿＿　JEI會員（會員外ノ方ハ消スコト）

A.	參加費	1圓00錢
B.	前夜晩餐會費	80錢
C.	晝餐會費	50錢
Ĉ.	記念寫眞代	50錢
D.	觀光費	3圓00錢
E.	懇親晩餐會費	1圓50錢
F.	寄附金	圓　錢
	計	圓　錢

御住所氏名は特に**はつきり**と**よみやすく**お書下さい

各票記載事項に間違のないことをお確め下さい

局番號印

拂込票

口座番號	加入者氏名	※	拂込人住所氏名
鹿兒島八八〇二番	第二十八回日本エスペラント大會準備委員會 宮崎市南廣島通三杉田醫院内	一金	※
口座所管廳日附印			受付局日附印

金額を訂正したものは受付を致しません

一年保存

金額以外の記載事項を訂正した場合は相當證印して下さい

拂込通知票

口座番號	加入者氏名	※	拂込人住所氏名
鹿兒島八八〇二番	第二十八回日本エスペラント大會準備委員會 宮崎市南廣島通三杉田醫院内	一金	※
受付局日附印			口座所管廳日附印

文字は正確明瞭に一、二、三、十の數字は壹、貳、參、拾とお書き下さい

振第九號甲

※印の欄は拂込人に於て記入して下さい

LA REVUO ORIENTA
Monate eldonat de
Japana Esperanto-Instituto
Japanujo, TOKIO, Hongo-Motomati
Abonkotizo: 4 jen.

昭和十四年十一月十日印刷納本
昭和十四年十二月一日發行（毎月一回一日發行）
「エスペラント」第七年第十二號
定價二十錢（送料五厘）